

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy nora 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona
Egy nora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási nora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

PELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szombat, március 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezetékek: Másfél millió magyar.

A képviselőház ülése.

A décsi mandátum.

Az első inkompatibilis képviselő.

A Méray-Rozár-léle aszedőgép.

Az ó-budai takarékpénztár válsága.

Egy gróf bűnpöre.

Az új Polgári Takarékpénztár.

Az agyonvagdalni asszony.

Tavaszi dívat-ujdonságok.

A hiszterikus leány.

Tízszáz Kálmán haldoklik.

Tárcs: Miért? Irta: Benkő Anna. — Fűtőék.

Irta: Gárdonyi Géza.

Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Catulle
Mendés.

Másfél millió magyar.

Arad, március 21.

Láttátok-e már valaha, hogy jó mód-
ban élő nép kivándorolt? Hiszen még az
eszakimó is ragaszkodik jéghegyeihez és
hó-mezőihez! Országkormányzó miniszter
urak! Nem dobban-e meg a szívetek arra
a tudatra, hogy rövid pár évtized alatt 1
millió 500 ezer magyar alattvaló vándor-
olt ki az agyonkormányzott hazából. Ugy
bizony! A nagyhatalmu belügyminisz-
terek bámulatos hidegvérrel küldözgették
a kivándorlási utleveleket boldog-boldogta-
lannak, aki csak kért.

Három millió munkáskézzel kevesebb
dolgozik a száz sebből vérező Magyaror-
szágért. Ha mindegyik kivándorló évi ke-
resetét 300 napot és 2 korona napszámot
véve, átlag csak 600 koronára vesszük,

ami bizony nagyon alacsony értékelés, a
nemzeti munkát csak e címen évi 950
milliónyi hiány éri. Hová jutnánk csak
pár év alatt is, ha az itt kimutatott 1 és
fél millió lélek nemzetünk számát és két
kezök és eszük ereje a nemzeti munkát
gyarapítaná!

A statisztikusok nagy bölcsen kiszá-
mitják, hogy a nemzetek évenként hány
százalékkal szaporodnak. Mi is számba
vesszük az adatokat és keressük, de —
nem találjuk a szaporulatot, mert népünk
százezrei, sőt milliói — kivándorolnak.
Észvesztő állapot. De, ha meggondoljuk,
hogy mily állami, megyei, községi, hitfe-
lekezeti és magán terhek nyomják nálunk
a szegény népet; ha látjuk, hogy a rideg
és rut fiskalizmus mennyire erőt vett a
magyar kincstáron, mely azt hiszi, hogy,
ha az ő pénztárai a fölöslegektől duzzad-
nak: a nép gazdag és boldog, holott e
fölöslegek az agyonadóztatott nép elszitt
életereit: — ha tudjuk, hogy jogszolgá-
tásunk hosszadalmassága, bizonytalansága
és méregdrágasága mennyire kiszípolyo-
zák a népet — egy csöppet sem lehet
csodálni, hogy immár másfél millió ma-
gyar verte le csizmájáról vagy bocskorá-
ról a hazai föld porát.

Havonként 14—15 ezer ember vándor-
ol ki a tejjel-mézzel folyó Hungáriából,
9—10 ezer ember csak Magyarországból,
4—5 ezer ember Horvátországból.

Alljunk meg itt egy kissé. Hogyan
van az, hogy épen most, amidőn társa-
dalom, hatóság és kormány egyaránt

apasztani akarják a kivándorlást, a mi-
dőn a kormány tagadhatatlan jóakarattal
és segítő kézzel karolja fel épen a leg-
szegényebb néposztály ügyét, — a kiván-
dorlás mégis rohamosan szaporodik? Ez
a dolog nem lehet természetes és más
magyarázata nincs is, mint hogy nagy-
aranyu csábítás és bujtogatás folyik a
műveletlen nép között, lelketlen ügynö-
kök kivándorlásra ösztönzik az egyszerű,
becsületes, tanulatlan népet, földet ígérve
nekik 100 hold számra az új világban
és a szegény, földre éhes nép, amely itt-
hon, faluja szűk határai között, óriási
latifundiumok és a holt kéz birtokai közé
szorítva, ha a lelkét kiteszi, sem képes
földet szerezni, — készpénznek veszi a
csábító ígéreket és elkótyavetyélve ősi
birtokocskáját, százszámra hagyja el szü-
lőfaluját, hogy az új világban olcsón sok
földet kapjon és hogy utolsó garasát el-
fizesse a hajózási vállalatnak. Az ígért
földből ugyan egy talpalattnyit sem kap-
nak a szerencsétlenek, de a hajózási
vállalatok, a kivándorlási ügynökségek
és a népbolondító ügynökök megkap-
ják a maguk nagy hasznát. Nincs
itt senki más vesztes, csak a sze-
gény félrevezetett magyar nép és a
magyar állam. Amazokat, a kivándor-
lókat, a legtöbbször be sem fogadják az
amerikai országok, mert sokkal több
eszük van, sem hogy megengedjék, hogy
vagyontalan és tanulatlan néptömegek
ezrei szaporítsák népok számát, fokozzák
kormányzati nehézségeiket és rontsák kul-

TÁRCA

Miért?

Irta: Benkő Anna.

Mért faj a szívem, ha kinézek a rügyző
Tavaszi világba?

Mért nem ujul lelkem apró, üde bimbók
Fakadását látva?

Mért nincs a szívembe tavaszi verőfény
Mosolygása, fénye...

Mért állok én itten messze néző szemmel,
Eltemetett vágygyal, elvesztett reménnyel,
Fagyos, hideg telbe?

Mért várom, hogy eljősz, amikor ezt nekem
Te sohasem mondd...

Mért vagyok én neked, mindent megbocsátó,
Örökös bolondod?

Lelkemre boruló, sötét nehéz bumt

Mért, hogy te nem érzed?

S szenvedő szívemmel, az egész lelkemmel

Mindent elfeledő, örök szerelemmel

Mért szeretlek téged?

Fűtőék.

Irta: Gárdonyi Géza.

Az ember fűtő volt egy gépgyárban. Az asz-
szony mosni járt. Reggeltől estig dolgozott mind
a kettő s mégse volt semmijök.

Este így szól az asszony:

— Holnap már nem dolgozhatok. Már nagyon
elnehezédtem; nem bírom.

A tűzhely lángjánál gyertyát gyújtott és az
asztalra tette a vacsorával együtt. Piritott sza-
lonna volt a vacsora s mellette kása; egy bor-
széki literes üvegben bor.

— Ha szegények vagyunk is, jól élünk, —
mondotta az asszony.

De ma mégse volt olyan vidám, mint más-
kor. Az ura mindig komor, mint a vércse. Ve-
le jár ez a foglalkozással. Es hát az asszony
mindeneste fölvidámitotta az ő emberét.

— Hát ne dolgozz, — felelte röviden az
ember.

Szóltanul ette meg a vacsorát, aztán pipát
dugott bozontos fekete bajusza alá és mogorván
nézett a gyertyára, — épen úgy, mint ahogy a
kazán tűzébe szokott nézni.

— A bába itt lakik a házban, — szólalt
meg újból az asszony.

— Hát már annyira vagy?

— Annyira, — felelte az asszony a fejét
lehajtva.

Nem igen beszélték eddig erről. Mindössze
egyszer, mikor az asszony észrevette az álla-
potát.

— Hallod-e, János, — mondotta akkor vi-
dámán — mit szólnál arra, ha az Isten egy
Jancsit adna nekünk?

— Isten őrizz! — felelte az ember.

Az asszony akkor elszomorodott és kö-
nyezett. Eszébe jutott, hogy az ura milyen saj-
nálkozva beszélt egy másik fűtőről, akinek a
kis fia ott áll minden este a gyár kapujában;
ott áll mezitláb, rongyos szalmakalapban, szur-
tosan, szakadozott ruhában. Aztán kijön az apa
és vezeti nagybüszkén a fiát.

— Mért szereti, mért büszke rá? — fe-
jezte be elbeszélését János. — Ha az a gyerek
megnő, nem adhat neki egyebet, mint a maga
zsiros kékváson zubbonyát, szenes lapátját.
Nyomorúság az öröksége.

Az asszonynak mindig eszébe volt ez a
kis fiú. Egyszer küldött is neki pogácsát. Es
hát többet nem beszéltek a maguk várandósá-
gáról mind e mai napig.

Sokáig hallgattak most és szomorú volt
mind a kettőnek az arca. A kis tömpe orru
asszonynak az orra körül látszott a szomorú-
ság, az embernek a szeme körül.

— Minek ez nekünk, — szólalt meg aztán
az ember. — Négy éve lakunk együtt Borcsa
és azt gondoltam, hogy a nyomorúságunk ve-
lünk száll a földre.

turális színvonalukat, (holott mi évtizedek óta tehetetlenül nézzük, mint toladik be hozzánk Ausztria mindenféle nációjának alja és söpredéke, rontva a magyar faj nemzetiségi arányszámát és megélhetési viszonyait,) emezt, a magyar államot pedig az a dicsőség éri, hogy ingyen-hajókat küldhet Európa és Amerika között lebegő, utolsó rongyaiból is kivetkötetett véreinkért, akik nem hoznak haza az idegenből mást, mint vesztett reményeket és koldusbotot, valamint gyógyíthatatlan testi és lelki nyavalyákat.

Hogy ily dolgok megtörténhetnek és megtörténtek maradnak, a legnagyobb szegénye a magyar államnak!

Mit ér az oly állami hatalom, amely nem tudja megakadályozni, hogy a polgárainak százezrei meg ne fosztassanak utolsó garasaitól?

Es mennyire becsülendő az oly állami hatalom, amely, nem tudja kézrekeríteni és elrettentően megbüntetni az elvetemdedt csábítókat, akik silány nyereségvágyból államunk léte alapjait ássák alá?

Hát miért vagyunk nagy hatalom, ha még egy két kivándorlási ügynökséggel sem tudunk elbánni, de úgy, hogy megemlegesse holta napjáig.

A kivándorlási kérdés sokkal égetőbb, mélyebbre ható és fontosabb, semhogy azt egy cikk keretében letárgyalni lehetne. Ezuttal csak egy körülményre akarunk utalni és ez az, hogy addig is, míg az állam és kormány ez ügyben valamit tesznek, meggyőződésünk szerint a vármegye az, amely e téren ismét segítségére siethet úgy az államnak, mint a jobb sorsra érdemes lakosságnak. Hangoztatjuk ezt annál is inkább, mert nekünk meggyőződésünk, hogy a nagyarányú kivándorlás bűnös csábítás, izgatás és népbolondítás műve és ki volna az ily manipuláció földterítésére, megakadályozására és megbüntetésére hivatottabb és képebb, mint a vármegye, akinek keze elér a legutolsó pusztá viskójáig is.

Mint hogy Aradmegye területéről is állandóan tekintélyes számban vándorolnak ki a lakosok és minthogy különösen az

utóbbi időkben tömegesen jelentkeztek utlevelekért, ami nálunk is ügynökök működésére mutat, szükségesnek tartanók, ha a kivándorlás ellen Aradvármegye is haladéktalanul sorompóba lépne.

Alakítson, szervezzon Aradvármegye is kivándorlási bizottságot, amely az illető falvakban vizsgálatot tartva, kutassa a kivándorlás esetleges okait és találja meg az orvoslás módjait is. A népet pedig föl kell világosítani ideje korán, hogy ne adjon hitelt az esetleges csábításoknak.

Ez irányban a közigazgatási tisztviselők a járásukban megbecsülhetetlen szolgálatokat tehetnek.

Orvosoljuk e rákfenét, a mely nemcsak országos, de helyi baj is, a mi saját bajunk, amelynek gyógyítására első sorban mi vagyunk hivatva. F. M.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 21.

Horánszky Nándor ma mondta el, mint új kereskedelmi miniszter programbeszédjét, inkább jelezve és körvonaloza az általa követendő irányokat. — Természetesen nem akart elébe venni a további tanulmányainak és ezt a Ház is belátta, amely új miniszterrel szemben sohasem szokott követelő lenni.

Horánszky folytonos figyelem között beszélt és egyes kijelentéseit általános tetszés fogadta a szabadelpvűpárt részéről.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Horánszky Nándor és Cs. E. Ervin miniszterek.

Elnök bejelenti, hogy az Eren Gyula elleni petíció a kuria elutasította.

Maróthy László előterjeszti a mentelmi bizottság jelentését Horváth Gyula mentelmi ügyében.

Elnök a bizottság jelentésének tárgyalását holnapra tűzi ki.

Szederkényi Nándor: Tárgyaljuk most!

Széll Kálmán miniszterelnök: Minthogy külön vélemény is van beadva, helyesebbnek tartja a jelentésnek holnap való tárgyalását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kereskedelmi költségvetés.

Csörghő Gyula előadó elfogadásra ajánlja a költségvetést. Miután összehasonlította a jelen költségvetés tételeit a múlt év tételeivel.

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter, kijelenti, hogy a jelen évi költségvetést nem ő készítette, csak kázen vette át, azért abban a sajátos helyzetben van, hogy kérnie kell, miszerint bizonyos határon, tulmőleg őt feladatainak mélyebbre ható fejtegetésétől, azaz világosabban szólva egy mindenre kiterjedő program kifejtésétől a Ház felmentse. Tudja, hogy a törvényhozásnak teljes joga van ahhoz, hogy minden minisztertől megkövánhassa céljainak és törekvéseinek nyitvánitását, és hogy feltárja a módokat és eszközöket, melyekkel kormányozni fog. De tudja azt is, hogy ezt csak oly körülmények közt lehet megvárni a minisztertől, ha oly helyzetben van, hogy teljes felvilágosítást adhat. Most még azonban csak annyit mondhat, hogy a politikai és erkölcsi felelősséget elvállalja. (Tetszés) Igyekezni fog a tárgya szálait összevonni és aztán cselekedni, mert ambícióját nem a szavakban, hanem az intézkedésekben keresi. (Zajos helyeslés.) Ez nem jelent elodázást, sem habozást, mert rövid idő múlva alkalma lesz részletesen nyilatkozni.

A költségvetés tételeit mindenki ismeri. 6 millió forinttal javult az a múlt évihez képest, dacára az emelkedéseknek. A fő kérdés itt különben az, hogy reális-e, vagy nem ez a költségvetés. Miután meggyőződött annak teljes realitásáról, a teljes felelősséget elvállalja érte.

Igyekezni fog a célok hűségese követése mellett takarékosan eljárni. (Helyeslés.)

Természetesen a költségvetés politikát is képvisel, miután egymást kölcsönösen kiegészítik és egymáshoz fűzik. E politikát tehát a magának vallja. (Élénk tetszés.)

Első és főgondja, hogy a tavasszal megindítandó munkálatok fogatosítottassanak. (Élénk helyeslés.) A tavasz itt van, a munka ideje, a melyet várva várt az ipar és a föld népe. E munkákhoz tehát gyorsan és hatályosan hozzá kell látni, annál is inkább, mert ha az aratásig hagynók, már veszene a jelentőségéből. (Élénk helyeslés.)

Hiba az, hogy a budget tárgyalása tavaszig terjed ki. (Igaz.) A folyó évi munkálatokra 6 millió forint van előirányozva. Bele van véve a fiumei kikötő kibővítése, a fiumei tengerészeti akadémia építése, a távirda-lávbeszélő épületek felállítása stb. Azonkívül a hómezővásárhely-makói h. érd. vasutat is most fogják kiépíteni. Ide tartozik a törvényhatósági utak készítésének állami segélyezése is. (Zajos helyeslés.) Ezek hiteltul lépést is igényelnek. Hogy mennyit, még tudni nem lehet, mert attól függ, mily arányu segélyt várnak és kaphatnak az egyes törvényhatóságok.

Szólania kell itt a társadalomról is. Ott, a hol kalamitások vannak, az államnak kötelessége segíteni, de hogy mindent az állam lásson el, az teljesen lehetetlen. (Zajos tetszés.) Onagályra kell készíteni a társadalmat, ne lépünk a panem és circenses terére, mert ha mindig és mindenütt az államhoz fordul a társadalom, az rengeteg adóemelés követelne.

Rátér az Ausztriával kötendő kiegyezésre. Nem tartja idején valónak azt, hogy a kiegyezésről nyilatkozzék. Konstatálja, hogy Ausztriával való viszonyunk az 1899. XXX. t. c. alapján áll, s ez a viszonyosság elve, melyet mindaddig kell fenntartani, míg az ország érdeke megkívánja. Kereskedelmi politikája arra fog irányulni és igyekezni fog mindent megtenni azért, hogy az ország összes gazdasági érdekei megvédecsenek. (Élénk helyeslés.) Eljárásának az lesz az iránytűje, hogy a gazdaság különböző ágai harmóniába hozassanak. Mindig abban a véleményben volt, hogy a gazdaság különböző ágai között ellentét nincs, hacsak ilyet keresni nem akarunk. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon.) Ennek az országnak szüksége van arra, hogy gazdasági összes dolgainak és tényezőinek mind-egyikét egyforma érdeklődéssel karoljuk fel. A közgazdaság ágainak minden törvényes érdekét kielégíteni: ez a legelső és legfontosabb feladat. Ez az irány, ez az eljárás fogja őt vezetni, melynek keretében természetesen az ipar és kereskedelem érdekeit hatályosan képviselni és védeni kell anélkül, hogy összeütközésbe jöhetne a gazdaság többi ágával, melyekkel ellentétben nem áll. (Hosszantartó élénk helyeslés.) A házipar kérdésével foglalkozik. E kérdés részletes megvilágítást igényelne, azonban jelen helyzetében erről csak általánosságban nyilatkozhatik. A kisipar gyengülésének és pusztulásának az az oka, hogy a törvényhozás nem jött kellő időben segítségére, hanem idő haladtával, amikor már a pusztulás nagyobb arányokat öltött. (Helyeslés a székbalon.) A pusztulás nemcsak a termelő elem pusztulását jelenti, hanem a társadalom oly gerincének pusztulását, mely nagy hasznára volt a hazának. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A kisipar ügyét védelmezni nemcsak gazdasági feladat, hanem szociális kérdés is. (Élénk helyeslés.) A kisiparnak az a baja, hogy a nagy termeléssel nem tudja felvenni a versenyt, s ezért első sorban versenyképessé kell ezt tenni. Csak az erők szövetkezetétől várhatjuk a kisipar fellendülését. (Élénk, hosszantartó helyeslés a jobboldalon.) A kéziműiparról szólva ennek bajait az által véli orvosolhatóknak, ha megfelelő szakoktatásban részesíthetjük kéziműveseinket. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon.) A hitelviszonyokat rendezni kell.

Papp Zoltán. És önállósítani!

Horánszky Nándor: A hitelviszony önállósítása nehéz, és nagy kérdés, és emellett nem önmagában álló dolog, hanem összefüggésben van számos más fontos kérdéssel. A kormány mindent el fog követni, hogy a kézműipart támogatssa. Mindez nem új dolog, csak a rendszer hiányzik belőlük, ezt kell beléjük önteni, és ez a szövetkezeti törvény kitágítását, az ipar-

— Oh, — szölt az asszony könyezve, — ki tehet ellene!

— Gondold meg, hogy nem lesz neve, gondold meg, hogy nem lesz soha jó ruhája: nem játszik ez a virágos réten, zöld erdőben, felnő az utcán meg ebben a sötét oduban. Aztán ha alászett az egyik nyomoruságon, belekerül a másikba. Ha férfi lesz, járhat a gyár kormos falai közé, ha nő lesz, fölkelhet veled hajnalban, és mehet a mosókonyha undok gőzébe. Hát érdemes azért születni?

— Bárcsak halva születne! — felelte az asszony.

Kis idő múlva lefeküdtek a sötétben folytatták a szomorú beszélgetést.

Egyszer az asszony megajdul és azt mondja:

— János, menj a bábáért.

János fölugrott és sietve elment. Aztán nem is feküdt le többé. Újra pipára gyújtott és ott járt föl és alá a lámpás körül a folyosón.

Ejféltájon meghallotta a gyermek sírását. Akkor összerendezte és belépett.

A gyertya ott égett az ágy mellett. A baba egy csupasz kis gyermeket tartott az asszony elé. De nagyon csepp volt.

— Fiu, — kiáltott a baba.

— Jaj de szép! — szölt vidáman az asszony.

— Csakugyan fiu, — szölt az ember is.

— Nézd a szemét: olyan mint a tied!

— Olyan az istenücské, — felelte az ember.

Es mind a ketten nagy érdeklődéssel és mosolyogva nézték a gyermeket.

törvény revízióját teszi szükségessé. Így azután megtaláljuk az utat, melyen indulni és haladni kell, hogy az iparnak érdekei megővassanak. (Élénk tetszés és helyeslés a jobboldalon.) A gyáripár kérdése nehéz az önálló vámterület alapján, meg a közös vámterület alapján is.

Papp Zoltán. Tehát itt sem kell önállóság!

Horánszky Nándor miniszter: A gyáripár keletkezésének meg vannak az ő feltételei, a melyek nélkül ennek létesítése lehetetlen. Az új iparok létesítése különösen nehéz, mert nincs senki, a ki kész volna arra, hogy új ipar termékeket létesítsen anélkül, hogy az állam segítséget igénybe vegye. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A létező iparnak pedig konkurrenciát csinálni az állami segítséggel nem szabad. (Élénk, hosszantartó helyeslés és taps.) Az igaz, hogy a hitelszervezetet javítani kell, de ezzel nem lesz segítve minden bajon. A társadalom tehetősebb elemei volnának hivatva arra, hogy az ország fejlődéséhez anyagi téren hozzájáruljanak. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A társadalom azonban nem szeret, hogy segítségére legyen az állam akcióinak, hanem mindent az államtól várnak.

Rátkay László: Ne rakjanak rabbiincseket a társadalomra! (Derűtlenség.)

Horánszky Nándor szól ezután a munkáskérdésről. Igyekeznék fog törvényhozási intézkedések megoldani bajukat. (Tetszés.)

A kereskedelmi érdekeket tehetség szerint fogja előmozdítani. Már most is megjegyzi, hogy állami szubvenciókkal a kereskedelmi ágaknak konkurrenciát csinálni nem fog. (Zajos tetszés.) A törvényről szólva kijelenti, hogy a határidő kérdését okvetlenül meg kell oldani, de nem az által, hogy az eltöröltessék. (Helyeslés a jobboldalon.) A törvényt meg kell tartani és egész séges merbe irányítani. (Tetszés.) A takarékpénztárak ügyét fontosnak tartja, részben szigorítani kívánja a felügyeletet, másrészt a betéteket alkalmas módon biztosítani akarja. (Zajos helyeslés.) Csekély tőkével milliókat forgatni nem lehet. Melegen foglalkozik majd a vasutasok ügyével s a meddig az állami eszközök engedik, javítani fogja helyzetüket. A tarifa revízióját szükségesnek tartja.

Mindzek után kijelenti, hogy tárcája ügyeit csak jelezni kívánja, de pozitív lekötni magát egy- és más irányban nem akarja, mert ez most nem volna komoly eljárás. (Nagy tetszés.) Nem szokott habozni, egyenesen halad a maga útján és hiszi, hogy már a jövő költségvetési vita folyamán pozitív felvilágosításokat nyújthat, sőt talán eredményeket is felmutathat, kéri a költségvetés elfogadását. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps. Szónokot számosan üdvözlölik.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Krasznay Ferenc kifogásolja Horánszky beszédét, mert nem lát benne új programot, csak azt, hogy a költségvetésbe lefektetett elveket követi. Új dolgokat várt tőle az ellenzék, de ebben csalódott. Sorra veszi azokat, amiket a miniszter állítólagos programjában mondott és azok nagy részével nincs megelégedve; csak azt helyesli, hogy a vasuti alkalmazottak helyzetén segíteni kell. Széll Kálmánnal polemizál és arra a következtetésre jut, hogy iparunkat és kereskedelmünket csak az önálló vámterülettel lehet fejleszteni és védeni. (Élénk helyeslés a szélbalon.) Az agráriusok álláspontját helytelennek tartja, mert magas gabonaár nem a mezőgazdaság érdeke, sőt kára annak is, meg az ország lakosságának is. A miniszterelnöknek nincs előrelátó politikája, mert ő egy alternatíva elé állít bennünket, mely azt mondja, hogy vagy lesz közös vámterület, vagy elpusztultok.

Várady Károly: Pénzt vagy életet!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ne tessék ferdíteni, ezt nem mondtam. Nincs benn a citatumban!

Krasznay Ferenc: Ez az én konkluzióm és pedig jogos konkluzióm a miniszterelnök szavai után. Az önálló vámterület szükséges, hisz a nemzet is amellett nyilatkozott; a többség bevette programjába az önálló vámterületet.

Széll Kálmán: Nem áll!

Krasznay Ferenc: Be fogjuk bizonyítani. Adataink már készen vannak. (Ugy van, ugy van! a szélbalon.)

Elnök a tárgyalást felfüggeszti.

Széll Kálmán miniszterelnök bejelenti, hogy a busvétai szünet hétfőtől április hó 3-áig tart.

TÁVIRATOK.

A szerb kormány marad.

Belgrad, március 21. Minthogy a skupstina többsége a kormány iránt bizalmát fejezte ki és a miniszterelnökhöz küldött küldöttség útján minden elégtételadásra késznek nyilatkozott, a Vuics-kabinet visszavonta lemondását s ennélfogva az összes miniszterek megmaradnak állásukban.

A német nők egyenjogúsítása.

Berlin, március 21. A Localanzeiger jelenti: Bülow gróf birodalmi kancellár tegnap a nők szavazati jogáért küzdő egyesület küldöttségét fogadta. A küldöttség szónoka, *Augsburg* Anita kisasszony feliratot adott át a kancellárnak, a melyben arra kéri, hogy a birodalmi gyűlésen törvényjavaslatot nyújtson be, a mely így szóljon: „A nők korlátozása az egyesülési jog szempontjából valamennyi német államban eltöröltetik.” A feliratban azt kívánják továbbá a német nők, hogy birodalmi törvényben mondják ki, hogy a nők nem épp úgy jogosultak a főiskolákra beiratkozni, mint a férfiak. Bülow azt válaszolta, hogy igyekeznék fog a szövetség tanácsot és a birodalomgyűlést a küldöttség kívánságai értelmében befolyásolni. Az egyesület törekvéseit komolyan fel akarja karolni.

Ausztráliai katonák Dél-Afrikában.

Melbourne, március 21. Minthogy a birodalmi kormány arról értesítette az ausztráliai államszövetséget, hogy köszönettel venné, ha Ausztrália még 2000 embert küldene Dél-Afrikába, az ausztráliai kormány elhatározta, hogy a kívánt haderőt elküldi.

A deési mandátum.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21.

A sokat hányatott deési mandátum ma újból a kuria elé került. Ismeretes, hogy a kuria *Teleki* Domokos gróf mandátumát megsemmisítette, minélfogva új választás volt a kerületben. Ez alkalommal két jölött állott szemben egymással: *Dániel* Tibor báró, *Teleki* gróf volt ellenjelöltje és dr. *Csiszér* Ákos megyei tiszti ügyész. A heves választási harc *Dániel* Tibor gróf győzelmével végződött, aki 389 szavazattal többséget ért el.

Almási Samu és társai a megválasztott képviselő ellen kiskoruság címén petíciót adtak be, melyet ma tárgyalta a kir. kuria I. választási tanácsa, *Paiss* Andor elnöklete alatt. — A kérvényezők meghatalmazottja dr. *Ragályi* Lajos, a megtámadott képviselőt dr. *Farkas* János, a választást pedig dr. *Edvi-Ilés* Károly ügyvéd védi.

Az elnök megnyitván az ülést, bejelenti, hogy a ma tárgyalandó petíción kívül egy másik kérvény is érkezett a kuriához, ugyancsak a deési választás ellen, de minthogy az utóbbi kérvény az első petíció tárgyalásának kitűzése után adatott be, azt március hó 5-én fogják tárgyalni.

A mai tárgyalás elején dr. *Farkas* János alaki kifogást emelt a kérvény ellen, mert a neki átadott példányon a kérvényezők személyazonossága igazolva nincsen.

Dr. *Ragályi* Lajos a törvényre hivatkozva, kijelenti, hogy a közjegyzői záradéknak csak az első példány-n kell szerepelnie.

Dr. *Farkas* János erre azt kifogásolja, hogy a községi előjáróság nem igazolja a személyazonosságot, a szamos-ujvári közjegyző pedig a deési választókat nem ismerheti.

Ragályi dr. újabb felszólalása után a kuria tanácskozássra vonult vissza, melynek eredmé-

nyeképp a kérvényt visszautasította, mert a törvény szerint a kir. közjegyző köteles tanusítani, hogy a kérvényezők azonosak a névjegyzékben foglalt hasonlóvá választókkal; a jelen esetben azonban ez nem történt, amennyiben a közjegyző csupán két tanura hivatkozik, akik a kérvényezőket ismerik.

Az első inkompatibilis képviselő.

(Az összeférhetlenségi zsűri első ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21.

Annak a nagy port felvert új törvényjavaslatnak, mely összeférhetlenségi törvény címen vált törvénné, ma volt az első tűzpróbája.

Az összeférhetlenségi törvény revíziója óta feszült kíváncsisággal lesték a képviselőház tagjai azt a napot, melyben az új törvény szerint vizsgálják meg az összeférhetlenségi bejelentéseket.

A legelső képviselő, aki ellen ilyen összeférhetlenségi bejelentés történt, *Benke* Gyula, aki egy pénzügyintézetnél visel állást.

Nagy készülődések történtek a mai napra. A képviselőház már kora délelőtt élénk volt, rendkívül sok képviselő ment fel vidékről, hogy jelen lehessen az első összeférhetlenségi zsűri ülésén.

Azokat a képviselőket, akiknek sorából a zsűrit kisorsolták, térti vevénnyel ellátott ajánlott levél útján figyelmeztette a Ház igazgatója, hogy a mai ülésről ne maradjanak. A figyelmeztetésnek annál nagyobb volt a hatása, mert a szabályok negyedévi tiszteletdíjak elvesztésével sújtják azokat a képviselőket, akiknek egy beállított névsorából az ítélőbizottság kisorsolandó s akik a sorsolásra kitűzött ülésre meg nem jelennek.

Meg is jelentek mind s amikor az elnök egy órákor a tárgyalást felfüggesztette, feszült várakozással tekintett mindenki a következők elé.

Az ülés berekesztése után *Apponyi* elnök kisorsolta a *Benke* Gyula ügyében a zsűri tagjait. A zsűri rendes tagjai lettek: *Erdélyi J. Kabffy, Ivánka, Rátkay, Mandel, Semsey, László, Szluha, Rohonyi*, gróf *Vass, Veress József, Leszkay*, és *Barabás*, pótagok *Issekutz, Beöthy Ákos* és *Fáy*.

Ezek a zsűri tagok lettették az előírt esküt, mire a bizottság azonnal összeült, s elnöknek *Erdélyi* Sándort, jegyzőnek *Rohonyi* Gyulát választották meg.

Délután 5 óráig ülésztettek a képviselőház első emeleti tanácskozó termében. A hallgatóság részére fentartott helyeket zsufolásig megtöltötték az érdeklődő képviselők, ott volt köztük *Apponyi* Házelnök is.

A szavazás titkos volt s a bírák csak az elnökkel érintkezhettek, aki viszont csak egy, arra a célra odarendelt tisztviselővel érintkezhetett.

Arra a kérdésre, hogy forog-e fenn összeférhetlenség esete, *nyolcan igen*-nel, négyen *nem*-mel feleltek. Tehát kimondották az első összeférhetlenséget.

A második kérdés az volt, hogy forog-e fenn *rosszhiszeműség* *Benke* részéről a miatt, hogy elmulasztotta bejelenteni összeférhetlenségét, *nyolcan nem* mel, négyen *igen*-nel feleltek. Tehát rosszhiszeműség fenforgását nem konstataálta a bizottság.

Az ítéletet *Erdélyi* Sándor elnök hirdette ki. E szerint *Benke* Gyulának *nyolc nap alatt* vagy a mandátumáról, vagy összeférhetlen állásáról kell lemondania.

Egy gróf bünöpre.

(A fél waggon cognac.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 21.

Gróf Sztáray Tibor 1898. évben mint 20 esztendőes könyelmű fiatal ember megismerkedett Marton József cognac kereskedővel. A fiatal grófnak pénzre lévén szüksége, Marton József késznek nyilatkozott őt kisegíteni pénzzavarából olyformán, hogy egy 6000 frtos váltóért, melyen mint kibocsátó a gróf édes anyja özv. gr. Sztáray Béláné szerepelt, egy fél waggon cognacot adott neki. A cognacot nyomban eladta a gróf s kapott érte kerek összegben 300 frtot. Ezután rövid időre a gróf hitelezői elől megszökött Amerikába. A 6000 frtos váltót Marton József bepörölte s a tárgyaláson a grófné esküt tett arra, hogy aláírása a váltón hamisítva van. Így került az ügy a büntető törvényszékhez, mely az időközben kivándorolt Sztáray Tibor ellen okirathamisításért a vizsgálatot elrendelte. Gróf Sztáray Tibor 1898. évben hazajött s akkor a törvényszék letartóztatta. A vizsgálat során beismerte, hogy ő hamisította a váltót, de arra — ugymond — maga Marton József biztatta fel. A törvényszék ennél fogva mindkettőjüket vád alá helyezte, még pedig gr. Sztárayt magánokirathamisításért, a cognacgyárost pedig uzsoráért. Együttal gr. Sztárayt a törvényszék 1000 frt. biztosíték ellenében szabadon bocsátotta s az Ungmegyei Tiba községbe internálta. A gróf azonban nem győzte bevárni bűnügye lebonyolítását, újra kiszökött Amerikába. A tárgyalást később ennek dacára is megtartották s Marton Józsefet terhelő tanuk hiányában, tagadó vallomása után, a törvényszék felmentette. A múlt év folyamán egy Münchenből jött névtelen levél elárulta a kir. ügyészségnek, hogy gr. Sztáray Tibor Kölnben tartózkodik. Amerikából visszajövet ott telepedett meg, meg is házasodott s egy versenyródat nyitott. Az ügyészség megkeresésére a grófot Kölnben letartóztatták s a kiadatási eljárás befejezte után hazaszállították Budapestre.

Ma ült törvényt a fiatal gróf felett a budapesti büntető törvényszék Szabó Géza bíró elnöke alatt. — A tárgyaláson a vádat dr. Gesztli Andor kir. ügyész képviselte, vádlott grófot, akit a fogházból börtönőr kísért a tárgyaló terembe, dr. Babes Emil ügyvéd védte.

A vádirat felolvasása után ennek a vádlottat hallgatta ki.

— Megértette a vádiratot, bűnösnek érzi magát abban, hogy a 6000 forintos váltóra édes anyjának nevét annak beleegyezése nélkül ráírta?

— Igen, én írtam rá a váltóra anyám nevét, de Marton József beszélt rá s azzal biztattott, hogy ő úgy sem fogja perelni a váltót.

— Mikor a váltót átadta, mit kapott ellenértékül Martontól.

— Itálneműeket.

— Mennyiről szólott az a váltó?

— 6000 forintól.

— Mit csinált ön ezzel a sok itálneművel?

— Eladtam Roth Jánosnak 300 frtért.

Marton József kihallgatása következett.

— Mikor ön a váltót megkapta, rajta volt akkor már a Mocsonyi Zenóné neve?

— En a váltót teljesen kiállítva, készen kaptam a gróftól.

— Így volt-e ez Sztáray Tibor?

— Hazudik Marton!

— Mit adott Marton ezen váltóért a grófnak?

— 150 palack pezsgőt, 100 üveg aszubort, 250 üveg tokajit, 1000 üveg cognacot és 200 üveg malagát.

— Különös, hogy ezen adatok az ön könyveiben nem fordulnak elő.

— Akkor még nem vezettem könyveket.

— Mit csinált a váltóval a lejáratkor?

— Pereltem.

— Vádlott azt állítja, hogy ő az ön üzle-

tében az ön biztatására, az ön jelenlétében írta a váltóra anyja nevét?

— Nem áll.

— Szokott ön áruügylet alakjába burkolt uzsoraügyleteket is kötni?

— Azt sem tudom, mi az uzsora!

— Ne adja úgy az ártatlant, hisz a 6000 forint értékű cognacért a gróf 300 frtot kapott. Ez a körülmény arra vall, hogy ön igenis szokott ilyen üzleteket kötni.

— En nem szoktam.

— Mire kellett a grófnak a sok itálnem?

— Nem tudom.

A szembesítés alkalmával a vádlott gróf sirva mondja Marton szemébe, hogy ő biztatta fel arra, hogy anyja nevét hamisítsa a váltóra.

Marton erre is megmarad tagadása mellett. Következett Friedländer Lipót, egy vak beteges ügynöknek kihallgatása.

Friedländer előadta, hogy Pongrácz Antal báróval együtt megmondták Martonnak, hogy ne csinálja meg a cognacüzletet a gróffal, mert az kiskoru s anyja sem fog fizetni helyette, sem pedig váltót nem ír alá neki. Egy ízben benn az üzletben Martonnal ott volt Sztáray gróf s ekkor látta a 6000 frtos váltót. Meg is mondta úgy ő, mint Pongrácz báró is ismételtén Martonnak, hogy ez a váltó hamis.

— Mit szolt erre Márton?

— Azt mondta, hogy semmi közünk hozzá.

Báró Pongrácz Antal mindenben megerősíti Friedländer vallomását, hangsúlyozva, hogy több ízben is figyelmeztette Martont a váltó hamis voltára.

— Igaz ez Marton?

— Határozottan nem emlékszem.

Kreim Lajos fiakkeres tanu csak azt tudja, hogy a 6000 frtos váltó úrlapját vele hozatták Marton boltjába. Ezzel a bizonyítási eljárás be lett fejezve.

Gesztli Andor dr. ügyész fenntartotta a magánokirathamisítás büntetnének vádját Sztáray gróffal szemben. Együttal pedig enyhe ítéletet kért a vádlottra kimérni.

Marton Józseffel szemben, akit ez ügyből kifolyólag felmentett a törvényszék, a mai főtárgyaláson felmerült terhelő adatok alapján az újra felvételt indítványozza s kéri Martonnak a kiszabandó büntetés súlyosságára való tekintettel letartóztatását azonnal elrendelni.

A törvényszék Babes Emil dr. védelme után Sztáray Tibor grófot felmentette a vád alól, mert a jelen esetben nem látsz fennfogni az okirathamisítás azon lényegének kielégését, hogy a hamis váltó magánjogi igények érvényesítésére szolgált volna. Az újrafelvétel ügyében pedig akként határozott a törvényszék, hogy az iratokat betérjeszti a törvényszék elnökéhez s hogy ez másik tanácsnak ossza ki elbírálás végett. Marton letartóztatását a bíróság nem rendelte el. Az ítélet felmentő része ellen az ügyész felebbezett.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: San Toy, operette. Arkossy Vilmos búcsúja. (Páratlan berlet.)

Vasárnap: Délután: A kis szökevény, operette. Este: A cigány, népszínmű. Az egész társulat búcsúja. (Páros berlet.)

Hétfe: Mátyás diák, énekes bohózat. A karszemélyzet jutalomjátéka. (Utolsó előadás.)

Felhő Rózsi bucsuja.

— A kis szökevény. —

Már tegnap valóságos primadonna-láz fogta el a közönséget. Gonda Laci nagyon régen látott olyan tolongást a pénztár előtt; alig telt el néhány óra és már az ablakra kifüggesztette a sokat jelentő táblácskát:

Minden jegy elfogyott.

Felhő Rózsi, a társulat primadonnája büszke lehet a bucsu napjára, mert ebből láthatta, hogy a közönség mennyire szerette, kedvelte őt. A mai est sok mindenért kárpótolta a művésznőt, mert három évi ittléte alatt bizony gyakran megesett, hogy apróbb intrikák foly-

tán elkedvetlenedhetett. A mai ováció nagyszabású volt; volt taps, kihívás és ajándék bőven. Egyszóval a régi primadonna-ünneplés újra megnyilatkozott, ép oly közvetlenül és ép oly lelkesen, mint valaha.

Felhő Rózsinak sikerült a közönség rokonszenvét kinyerni. Élénk temperamentuma, nagy rutinja és kedvessége különösen a táncoperettekben érvényesült. Ebben a genreből a vidék legjobb szubrettjének bizonyult, ki az új áramlatnak kitűnő képviselője lett.

Most, amikor elbucsuzik tőlünk, csak a legnagyobb elismerés hangján kell működéséről megemlékezni. Ő volt az, aki Laszkayt gyakran kihuzta a binárból és ha anyagilag itt-ott fellendült a kassza állapota, abban nagy része volt Felhő Rózsinak.

A mai előadásban egyik legszebb sikerét érte el. A sok virágcsokor, az értékes ajándéktárgyak, koszorúk tolmácsolják a közönség szeretetét és új működési helyén bizonyára Felhő Rózsi is kellemesen fog visszaemlékezni aradi szereplésére és arra a jó közönségre, mely az igazi tehetséget mindenkor méltányolni tudta.

Az előadás érdekességét emelte Szaday Ferenc vendégfellépése, ki a művésznő iránti tiszteletből rándult le Aradra. Az ő Cook-ember egyike legjobb alakítása volt és mai fellépésével az igazolta, hogy sokat haladt azóta, hogy tőlünk elszármazott.

A primadonna-ünneplés utolsó felvillanása volt a távozó társulat iránti érdeklődésnek. Most még csak Arkossy bucsuja lesz a rendes sablontól eltűtő és azután a színpadra a munkások költöznek be, csomagolnak, pakkolnak, a kopott diszleteket kocsiakra rakják, a garde-robe, a könyvtár hatalmas ládába kerül és vége annak a kilencéves ciklusnak, mely Laszkay András nevéhez fűződött. Carolus.

* Az utolsó előadások. Arkosi Vilmos bucsuja San Toyban a közönség érdeklődése mellett fog lefolyni. Vasárnap délután is operett-előadás lesz. A tervbe vett „Ikrek” helyett A kis szökevény kerül színre Felhő Rózsival a címszerepben és Szaday Ferencel Flipper szerepében. Este az egész társulat közreműködésével utolsó előadásnak A cigány népszínmű kerül színre. Ez lesz az igazándi bucsuelőadás. Arel után a társulat minden tagja elhagyja Aradot. A bucsuelőadásban Rózsit, Angyal Ilka játssza, akit hivatalos bucsunéklül is sokoldalú erős tehetségéhez méltóan fog bucsuztatni a közönség.

* Kalocsa Róza Kassán. A színész-gárda a szélrőzsa minden irányában elszeded más más muzsatemplomban áldozni. Kalocsa Róza, ki a drámákban mindenkor kiválóan állta meg helyét és aki a legambiciózusabb tagok között volt, április elején Kassán fog Szendrey színtársulatánál vendégszerezni. Eszék grófnak, Ocskay brigadérosban és a Furchamboult családban lép fel, bizonyára épp oly sikerrel, mint minálunk, hol szép tehetségét a közönség mindenkor elismerte.

* A zenekonzervatórium estélye. Az aradi zenekonzervatórium ma este sikerült házi zeneestélyt rendezett. A hangverseny első száma Joanovits Terka zongorajátéka volt. Moskovszky „Spanyol tánc”-át adta elő. Utána Eberlein Ferenc cimbalmon, Glück Ilona pedig zongorán játszott, mindkettő nagy tetszés mellett. Nagyon tetszett Goldzieher Márton hegedűjátéka. Porter Paula zongorajátéka. Popper „Abránd”-ját gondokán Dietrichstein Viktor játszotta el nagyon ügyesen. Anninger Ilona zongorán játszotta Reinhold „Improptu”-ját, Fried Tibor pedig hegedün Grimm „Polonaise”-ét adta elő. Porter Ede pedig Bériot „Hangverseny”-ét játszotta el hegedün, nagy tetszést aratva. Az utolsó szám egy vonós négyes volt. „Beethoven vonós-négyes”-ét Unger Mór, Sperber Frigyes, Mütter Müller József és Vas Sándor dr. adták elő.

* Bulss Pál meghalt. Bulss Pál, a világhírű baritonista, kinek aradi hangversenye március

16-ára volt kitűzve, de a művész közbejött betegsége miatt elmaradt, mint Temesvárról jelentik, ott váratlanul meghalt. A nagy ének-művész, ki a berlini királyi Operaház tagja, és porosz királyi kamaraénekes, hangversenyt akart adni Temesváron szerdán, e hó 12-én. De már megérkeztek rosszul érezte magát, lázas volt, úgy hogy az orvosok tilalmára hangversenyét hétfőre, 17-ikére halasztotta el. Allapota egyre rosszabbodott s pénteken dr. Szigeti, a kezelőorvosa már tüdőgyuladást konstatált rajta. A nagybeteg művész súlyos állapotáról értesítették a családját is, mire felesége hozzá sietett Temesvárra. Ekkor a művészt már teljesen elgyötörte a nagyfokú láz. A hétfői hangversenyt is lemondották azzal, hogy a művész majd a jövő szezonban kárpótolja a temesváriakat. Tegnap aztán Bulss életének véget vetett a betegsége. Bulss Pál egyike volt a modern ének-művészet legkiválóbb képviselőinek. Nemcsak hangjának szépsége, de elsősorban nagy intelligenciája, csodálatos énekmodora és művészi egyénisége emelték őt nagyra az ének-művészet terén. A daléneklésben kevés művész vetekedhetett vele.

A Méray-Rozár-féle szedőgép.

(Egy német lap elismerése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Méray-Horváth Károly volt aradi lapszerkesztő zseniális szedőgépéről évek óta sokat irtak a lapok. Ma egyik fővárosi lap hoz hosszabb közleményt a találmányról, de a föltalálót tévesen nürnbergi embernek mondja, mint ahogy a *Reinische Courier* írta, amelyből a nevezett budapesti lap a cikket átvette. A közlemény egyébként így hangzik:

Az új szedőgépet „Elektro-Typograph“-nak nevezi a föltaláló. A készülék nem egyéb, mint egy közönséges írógép, amely egyszerre két kéziratot csinál. Az egyik közönséges nyomtatott írás, a másik két centiméter széles végtelen papírszalag, amelyen nyégzőgletű nyílások jelzik a betűket. Az a két kézirat egyszerre készül a gépen, a billentyű egyetlen nyomására.

A gépirást a szerkesztő megtartja magánál ellenőrzés és korrektúra miatt, a papírszalag tovább megy a tulajdonképpeni szedőgépbe. A papírszalag nyílásai teljesen megfelelnek egy mozgatható vaslemez betűnyílásainak és a gép automatikusan teljesen összeegyezteti ezeket a nyílásokat, miáltal egy öntésre alkalmas negatív forma támad, amelyben mesés gyorsasággal ki lehet önteni a betűket és mondatokat. A kiöntött sorokat egy készülék a szedőhajóba tolja, ahonnan a metteur épen úgy, mint a kéziszedésnél fölveheti és betördelheti a lap kolumnákat. A gép óránként négyezeröttszáz betűt képes kiönteni.

A laikus tudja azt, hogy a nyomtatott sorok nem mindig egyforma betűszámból állanak. Egyikben több, a másikban kevesebb betű van. Igen érdekes, mondhatnók, szellemes az a mód, amelylyel a gép a sorokat összeszeritja, hogy a több betűből álló mondat a sorban elférjen.

Az írógép ugyanis a sor elején és végén két nyíláson megjelöli, hogy milyen távolság legyen az öntendő betűk között. Az új szedőgép fölölegessé teszi a tulajdonképpeni szedést és csak egyetlen embert igényel, a ki az öntőkészüléket folytonosan papírszalaggal látja el. A készülék mindig egyforma tempóban működik, sem lassabban, sem gyorsabban, mindig 4500 betűt óránként.

Az új szedőgép jelentékenyen olcsóvá teszi a lap előállítását, kizárja a sajtóhibát, mert emberkéz nem működik a szedésnél, a gép pedig nem tévedhet soha, s a mi a legbecsebb tulajdonsága, hogy a kézirat nyomtatott

írás s így a korrektúra gyorsabb és biztosabb, mint a kézzel írott cikkeknel.

Még egy kitűnő ujtása van ennek a modern találmánynak, s ez az, hogy az általa öntött betűk kézi-zedésnél is alkalmasak, tehát ha a gép elromlana is, a lap összeállítását mi sem akadályozná.

Igen valószínű, hogy az új szedőgépek rövid idő alatt nagyon el fognak terjedni az egész világon. A föltaláló már szabadalmazta is találmányát mindenütt.

Tisza Kálmán haldoklik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21.

Országszerte mély megdöbbenést fog kelteni a hír, hogy Tisza Kálmán, a magyar történelem egyik kimagasló, korszakot alkotó alakja, most, mikor e sorokat írjuk, utolsó óráit éli.

A katasztrófa, mely minden pillanatban bekövetkezhetik, váratlan volt. Beteg, nehéz beteg volt ugyan az ősz államférfi, s családját, hivatást nagy gonddal töltötte el állapota, de hogy ilyen hirtelen lepte meg a válságos fordulat, arra nem számított senki.

Ma délelőtt állott be állapotában a súlyos rosszabbodás. Már vasárnap nagyon gyöngy volt s orvosai már akkor lemondtak minden reményről. Mesterségesen táplálták, minden lehetőt elkövettek, hogy elgyengült erejét növeljék, de az orvosi tudomány már nem segíthet a betegen.

Tisza Kálmán ma délelőtt elvesztette eszméletét és azóta, kisebb megszakításokkal, öntudatlanul, mozdulatlanul fekszik ágyában. A haldokló ágya körül együtt van a család. Fiai, István, Kálmán, Lajos, és leánya, Radvánszky Béla báróné állandóan ott tartózkodnak s a beteget más, rajtuk és az orvosokon kívül nem is láthatja.

Most már csak oxigén belégzésekkel tudják életét ideig-óráig megnyújtani. Este 1 órakor változatlanul válságos volt Tisza Kálmán állapota. Az éj folyamán súlyos deliriumrohamok lepték meg, melyek szív- és légzési nehézségekkel komplikálódtak.

Orvosai, Korányi és Janny orvostanárokat oxigén belégzéseket alkalmaztak, melyek folytán a beteg állapota rövid időre jobbra fordult, úgy, hogy egész élenken beszélgetett családjával. Az est folyamán rendkívül sokan keresték fel a beteg házat, s névjegyeiket hagyták ott.

Ejfel 11 és 12 óra között Janny Gyula tanár ismét meglátogatta a beteget.

A király ma délután utazott el Budapestről Bécsbe. Mielőtt a felség a vonatba szállt, König udvari tanácsos jelentette neki, hogy Tisza Kálmán állapota válságosra fordult.

Ersekújvárról ő Felsége megbízásából König a következő táviratot küldte Budapestre:

„Tisza István gróf ur,

Budapest

Sándor-utca.

Ő felsége általam kérdezteti a gróf urat, hogy édes atyja állapotában történt-e változás?

König.”

Tisza István gróf erre a következő táviratot menesztette Bécsbe, melyet már ki-
szállásakor kézbesítettek az uralkodónak:

Ő felsége I. Ferencz József
apostoli királynak

Bécs.

Mély sajnálattal kell jelentenem, hogy
édes atyám állapota válságosra fordult.
Mély hódolattal

Tisza István.”

Tisza István gróf még délben levelet irt Apponyi Albert gróf házelnöknek, és ebben azt a szomorú értesítést küldötte, hogy atyjának végpercei elkövetkeztek.

Radvánszky Béla báró koronaörf, Tisza Kálmán vejét, aki sajókarai birtokán tartózkodott, táviratilag hívták a haldokló betegágyához. Tisza Kálmán betegsége egy régebbi influenzából származik, melyhez most bélbetegség is járult.

A múlt év őszén, az általános választások idején Nagyváradon Barabás Béla ellenében kisebbségben maradt Tisza Kálmán, s csak legutóbb választották meg Abrudbányán egy pótválasztás alkalmával. Tisza Kálmán már a nyár óta beteg és szobáját azóta csak egyszer, január hó 4-én hagyta el, a mikor kikocsizott.

A mandátumot is, a melyet egy abrudbányai küldöttség hozott el hozzá, szobájában vette át s ekkor a küldöttségnek beszédet mondott, mely tele volt lemondással és keserűséggel. Azóta nem lépte át a képviselőház küszöbét, az új ülésszakban pedig egyáltalán nem volt a Házban.

Betegsége, melyet fia, Tisza István gróf iránt az Ipar és kereskedelmi bank körül felmerült kellemetlenségei miatt táplált gondjai és a politikai viszontagságok csak neveltek, október óta végképpen akuttá, veszedelmessé vált. Állapota október óta vált válságossá.

A hiszterikus leány.

(Családi dráma a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 21.

Megdöbbenő, indító okainál fogva pedig szokatlan gyilkosság és öngyilkosság történt ma délután a fővárosban. Az eset lélektani oldalát fejtegetések a pathologusok, mi az esemény leírására szorítkozunk.

Tóth Mihálynak, a budapesti posta és táviró hivatal irattári főnökének, volt egy Klementina nevű 19 éves leánya, ki kora gyermekéke óta hiszteriában szenvedett.

Tóth Klementina állapota az utóbbi években egyre rosszabbodott, s körülbelül egy évvel ezelőtt az a rögeszméje támadt, hogy neki és édesapjának meg kell válniuk az élettől. Apja előtt annak idején ezt a kijelentést tette:

— Édes apám, nekünk meg kell halnunk.
hogy egy tisztultabb menyői életbe jussunk.

Tóth Mihály orvosokhoz járt a leánynyal, s minden szabad idejét arra fordította, hogy a rögeszmét kiverje a leány fejéből. Hasztalan volt. Klementina nemhogy gyógyult volna, sőt mindig betegbb lett. Mániját pedig megtoldotta azzal, hogy nekik kettőjüknek az apja keze által kell meghalniuk.

Tóth valósággal védekezni kezdett leánya kapacitálásával szemben, aki nap-nap után azt hajtogatta, hogy az apja ölje meg előbb őt, s aztán önmagát.

A szorgalmas, pontos hivatalnok szórakozott és hanyag kezdett lenni. A hivatalban az utóbbi időben exaltáltan viselkedett, míg végre, ugyilátszik, teljesen hatalmába esett a leány szuggesztiójának.

Ma délután Tóth Mihály egy éles borotvával elvágta Klementina nyakát, s aztán ugyanavval a borotvával önmagát ölte meg.

A szerencsétlen ember egy levelet hagyott hátra, mely zúzott, konfuzus sorokban csak annyit mond, hogy ő és leánya egy jobb világba mentek át.

MULATSÁGOK.

(=) Mérnökök estélye. A mérnök- és építész egyesület férfi-estélyét holnap szombaton 7 óra 22-én tartja meg. A vigalmi bizottság felkéri a t. tag urakat, hogy az egyesület helyiségében délután pontban 5 órakor tartandó billiárd versenyre pontosan megjelenni sziveskedjenek. A társas vacsora a Kass-féle vendéglőben este 6-kor veszi kezdetét, és a bejárás a külön helyiségbe a Szabadságtér felől történik.

Az ó-budai takarékpénztár válsága.

(Adler 110,000 koronát sikkasztott.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 21.

A rendőri nyomozás Adler Károlynak az ó-budai takarékpénztár sikkasztó főkönyvelőjének hollétét mindaddig nem tudta kideríteni. Adler vagy elmentette magát, vagy pedig olyan óvatosan készítette elő szökését, hogy a rendőri közegek egyelőre azt sem tudják megállapítani, hogy mely irányban kuttassanak utána.

A takarékpénztár helyisége előtt a pénzükhöz jelentkezők tömege éppen nem csökkent. Azok, akik megkapták is az első kétszáz koronás részletet, csak eljönnek mindennap az intézetbe s nagy izgatottsággal várják a titokban kiszivárgó híreket. Ezek persze részben ellentmondók, részben valóak, de kivétel nélkül fölötte nyugtalanítók.

Az igazgatóság könyvszakértői egyre vizsgálják a könyveket, számadásokat s szinte hihetetlen, hogy milyen nagy ezekben a rendetlenség. Adler Károly a sikkasztásokat éveken ezelőtt kezdte már meg s hogy rá ne jöjjenek malverzációjára, nyakra-főre gyártotta a hamis tételeket.

A váltó-tárca revideálása is folyik még, de míg befejezik, 3—4 hétbe telik. Az ó-budai takarékpénztár ugyanis a legtöbb esetben nem szerezte be a minden pénzintézetnél szokásos információkat, hanem ha már cenzura elé vittek a benyújtott váltókat, azok bonitását a váltóbírálok előtt vagy közülök valaki, vagy Adler Károly igazolta. Nagyidő kell tehát ahhoz is, hogy beszerezzék a váltó-adások anyagi helyzetéről szóló tudósításokat s csak ezután lesz megállapítható, hogy mennyi a hamis és értéktelen váltók összege.

A hangulat Ó-Budán fölötte izgatott. Az emberek elkeseredve panaszkodnak, hogy vak bizalmukkal visszaéltek s most is még egyre titkolják előlük az intézet igazi helyzetét. A takarékpénztár krachjából már különben lovagias ügy is keletkezett — dr. Stern József és Sajó Sándora kerület kapitánya között.

Adler Károly főkönyvelő ellen a budapesti főkapitányságon Markovics Inceze rendőrfogalmazó vezeti a nyomozást.

A szorgosabb vizsgálat meglepő dolgokat fedezett fel, amelyek élénken megvilágítják a takarékpénztár pongyola vezetését, az ellenőrzés vétkes könnyelműségét.

A kutatás sikerének az a legkiemelkedőbb pontja, hogy újabb, eddig még ismeretlen visszaélésekről rántották le a leplet, amelyeket mind az eltűnt főkönyvelő követte el. Eddig 110,000 koronára rug az az összeg, amelyet a hűtlen tisztviselő saját céljaira fordított.

Volt a könyvelőnek még több bűntársa is. Így az öcsésén, Adler Móriczon kívül, aki szintén nyomtalanul eltűnt, beleavatta a bűnös titkaiba, közel álló rokonát, aki most külföldön tartózkodik. A rokont, aki Budapesten kitarítón udvarolt egy szép bárónőnek, a nyáron gyakran lehetett Ó-Budavárában együtt látni a sikkasztó könyvelővel. Sok éjszakát virrasztottak át vidám pezsgőzés mellett könyvverő nők társaságában. Költséges passzióikat vígan kielégítették a megdézsmált intézet pénztárából.

Adler pazarló életmódja nem tűnt fel senkinek, mert már három esztendővel ezelőtt világgá kürtölte, hogy 60,000 koronás főnyereményt csinált. Ugy látszik, ebbe az időben esik sikkasztásai hosszú sorozatának kezdete.

SPORT.

+ A Meteor kerékpárklub választmánya folyó hó 22 este 8 órakor választmányi ülést tart, melyre a tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

Az agyonvagdalt asszony.

(A makói rémes gyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, március 21.

A tegnap délelőtt Makón elkövetett rémes gyilkosság ügyében — mint tudósítónk jelenti — a rendőrség késő estig folytatta a legszélesebb körű vizsgálatot s a borzalmas eset minden egyes részletét tisztázta.

A gyilkos férj Filippi Jakab, 35 éves cipész; a meggyilkolt nő, ki vele vadházasságban élt, Pipis Teréz, makói illetőségű, ref. vallású, 40 éves asszony, ki törvényes férjétől elváltan élt.

A gyilkosságra egyéb ok — mint a tanúk állítják — az ember dühös, vadállati természetén kívül nem volt. Csöndes, jó lelkű asszony volt Pipis Teréz s türelmét az bizonyítja legjobban, hogy evvel az emberrel körülbelül 9—10 évig együtt tudott élni. Összeszólalkozásra leginkább az asszony öreg, 84 éves anyja adott okot, aki vak is, süket is s a gyilkosság elkövetésekor a szobában volt, de miről sem tudott. Az a szerencséje, hogy nem mozdult ki a szobából, mert ő is halott volna, a feldühödött ember bizonyosan agyonvágja. Filippi folytatta azt akarta, hogy felesége hagyja el az anyját, adja el a butorait s menjen vele Ujvidékre lakni. Ha meg nem teszi, — mondotta Filippi a szomszédok előtt — nem mulik ki szép halállal.

Az asszony holttestét még tegnap este be szállították a közpórház halottas házába, ahol Halász Antal vizsgálóbíró és Kőváry Ottó alkapitány jelenlétében Paku Imre dr. városi főorvos és Molitorisz Kálmán dr. kórházi orvos ma délelőtt 10 órakor boncolták föl. Az asszony feje egészen össze van vagdalva. Legalább tíz olyan súlyos vágás van rajta, amelyek közül mindegyik feltétlenül halált okozó lett volna külön-külön is. Mindkét halántéka be van zuzva; a homlokcsont a súlyos ütés következtében négyfelé repedt; az orrcsont be van zuzva, a szája olyan ütés ment, hogy az állkapocs mindkét oldalán összetört; három mély vágás van a nyakon két oldalán és hátul; össze van vagdalva a váll egészen, balkézfej, ezenkívül el van törve a bal karja.

A vizsgálat adatait jegyzőkönyvbe foglalták s még a mai napon beterjesztettek mindent a szegedi kir. ügyészséghez.

A szegény asszony összeroncsolt holttestét ma eltemették.

Az új Polgári Takarékpénztár.

(A megalakuló közgyűlés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A felszámolás alá került Aradi Polgári Takarékpénztárt csak néhány nap választja már el az újból való feltámadástól. Az újjászervezés ma már olyan stádiumban van, hogy a megvalósulásnak akadályai nincs.

A múlt év október havában tartott közgyűlésen, Heinrich Sándor, a közgyűlés elnöke kijelentette, hogy ha a reaktíválást elfogadható, szolid alapon sikerül megvalósítani, abban az esetben a négy aradi pénzintézet nem fogja megvonni sem anyagi, sem erkölcsi támogatását az új intézettől.

A reaktíválás előkészítésére kiküldött bizottság már elkészült jelentésével, melyet a közeli napokban egybehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszt, s bár e jelentés részletei még nem ismeretesek, annyi mégis nyilvánvaló már, hogy az elaborátum a reaktíválást a legréalizábilis és legbiztosabb alapokra fektetve kivihetőnek, sőt kívánatosnak tartja. Teszt pedig ezt azon megállapítás következtében, a mely szerint a legszigorúbb és legmegbízhatóbb értékelés alapján a 100 frt névértékű részvényeknek a válságos viszonyok dacára is 96 forint belértékűk van.

Az előkészítő-bizottság a közgyűlésnek — mint értesülünk — azt javasolja, hogy a takarékpénztár vezetését a következőképpen alakítsa meg:

Vezérigazgató:

Nattland Bernát.

Igazgatóság:

Domonkos Lajos,

Glück Károly,

Keresztes Gyula dr.,

Mittler Izidor dr.,

Révész Adolf,

Réthy Viktor,

Szathmáry Mihály,

Singer Izrael,

Verbos Adám.

Felügyelő-bizottság:

Gebhart István,

Hoffmann Antal,

Köpf János dr.,

Reinhart Gyula,

Reiniger Samu.

A reaktíváló bizottság figyelme — mint látnivaló — kiterjedt arra is, hogy ha a közgyűlés kimondja a reaktíválást, megbízható vezetésége legyen a takarékpénztárnak. A fent írt vezetés pedig, biztosíték az intézet prosperálásának.

Az esélyeket vizsgálva, a részvényeseknek érdekükben áll elsőbbségi opciójuk gyakorlása, mely tudvalevőleg abban áll, hogy egy régi nagy részvény, vagy öt kis részvény után egy új részvényre elővételi joguk van. Viszont azoknak is, kik tőkéjüket részvényekben akarják elhelyezni, előnyös alkalom kínálkozik a vételre, mert az új pénzintézet részvényei jelentékeny áremelkedés elébe néznek.

Azáltal, hogy az előkészítő-bizottság az értékelésnél a legszigorúbb eljárást követte, szükségesnek találta leírás tartalmakészítési képzését. Ez indította a bizottságot arra, hogy bár a részvények belértéke 96 frtnak felel meg, az új részvények névértéke mégis csak 80 forint, s a régi részvényeket ezen az összegen bélyegzik le.

Igy az egymillió koronás alaptőke 800.000 koronára redukálódik, míg az által, hogy 1250

darab új részvényt bocsátanak ki, az alaptőke az 1.000.000 koronát eléri.

A részvények jegyzésére szolgáló aláírási ivateket már holnap, vagy holnapután kibocsátják.

HIREK.

— **Utolsó ebéd a szegénytanulók konyháján.** Holnap, szombat délelőtt utoljára találunk ebben az évben abban az ingyenes étkező teremben, melyet a szegény iskolás gyermekek részére tart fenn a szegénytanulókat segélyező jótékony egyesület. Az egyesület holnap fejezi be áldásos működését s ez alkalommal az egyesület elnöksége szívesen lát mindenkit, a ki a szegénytanulók utolsó ebédjét meg akarja tekinteni.

— **A király adománya.** A hivatalos lap mai számának nem hivatalos részében közli, hogy a király a budapesti szegények és szűkölködők részére tizenöt ezer koronát adományozott magánpénztárából.

— **Az új torontáli főispán.** Mint hírlík a torontálmegyei főispáni állás betöltésére vonatkozólag a belügyminiszter már határozott. E szerint befejezett dolog, hogy Torontálmegyébe, a Rónay Jenő örökébe *Telbisz* Károly dr., Temesvár város kiváló polgármesterét nevezik ki. Temesvárt annyira bizonyosnak tudják ezt, hogy már kész kombináció van a *Telbisz* polgármesteri állásának betöltésére is.

— **A Nyilasi-síremlék leleplezése.** Az aradi felső-temetőben holnap, szombaton délután 3 órakor leplezik le a Nyilasi Mátyás sirja fölött emelt emlékoszlopot. A leleplezés kegyeletos gyászünnep lesz egybekötve s azon előreláthatólag nagy közönség fog résztvenni. Az ünnepély sorrendje a következő:

1. *Mandl Vilmos* dr.-nak, a szoborbizottság elnökének beszéde.

2. *Avarffy Ferenc* törvényhatósági bizottsági tag, a szünügyi bizottság koszorúját helyezi el s ünnepi beszédet mond.

4. *Alkalmi költemény*, írta *Faragó Rezső* hírlapíró, előadja *László Gyula*, a szintársulat tagja.

5. A szintársulat énekkara gyászdalt énekel.

— **A letartóztatott ál-ügyvéd.** *Landau-Judovits* Izrael, az Aradon letartóztatott szélhámos-könyöradománygyűjtő ma már megvallotta *Berecz* Ferenc alkapitány előtt, hogy nem ügyvéd, sohasem is volt az, s ezt a tisztséget csak a könyöradományok gyűjtésére használja fel. Foglalkozása nincs s állandóan a koldulásból él. Ügyvédnek készült valamikor, hallgatója is volt a *kiewi, nisni-nowgorodi* egyetemeknek, sőt a *charkowi* egyetemen tett is egy jogi vizsgát. Beszél franciául, lengyelül, németül, oroszul s egy keveset angolul. Most már az is beigazolódott, hogy vidatánc betegségét nem szimulálja; dr. *Posgay* Lajos főorvos ma megvizsgálta a szájalmas kinézésű Landaut s konstata, hogy tényleg idegbaja van. Valósággal szájalmas látvány nézni a nyomorék, pupos embert, ki ideges rángatózásaiban tehetetlenül vergődik. Aradon az lesz a sorsa Landaunak, hogy tilos könyöradomány gyűjtésért elzárják s azután *tolonc-uton* elviszik *Dimidovkába*, egy oroszországi faluba, ahol Landau illetőséggel bír.

— **Vámbery Ármín ünneplése.** *Edvárd* angol király *Vámbery Ármín*nek 70 ik születésnapja alkalmából a Viktória-rend közepk. részjét adományozta. Az adományozásról szóló kísérlevél kiemeli, hogy a kitüntetés elismerése annak, hogy Vámbery mindig Anglia jó és hű barátjának bizonyult, de egyuttal jele a király Vámbery iránti személyes tiszteletének. Az ünnepelt tudóst különben belföldről és külföldről egyaránt sokan keresték föl üdvözlétükkel, így *Kállay* Benjámin közös pénzügyminiszter *Wlaszics* Gyula közoktatásügyi miniszter, *Mérey*

londoni osztrák-magyar követségi titkár, *Csen-gery* János, a kolozsvári egyetem prodákánja, *Dunaszerdehely* község, *Vámbery* szülőföldje, *Széchenyi* Béla gróf, *Thallóczy* Lajos osztályfőnök, *Kestranek* központi igazgató, *Apponyi* Sándor gróf, *Herzl* Tivadar író, *Rabinovics* berlini tanár stb.

— **Miniszter vagy betörő?** A párisi *Gaulois* a következő mulatságos esetet mondja el: Nemrég a fegyveres őr, aki a francia pénzügyminisztérium előtt szilbakol, késő este észrevette, hogy egy tisztességesen öltözött férfi a pénzügyminisztérium rácsos kerítésén át akar mászni. Az őr rögtön rosszat sejtett, mert a palotában állami pénzeket őriznek, tehát szuronyt szegezett és rákiáltott:

— Állj, ki vagy?

Az ur azonban rá sem hederített a katonára, hanem nyugodtan tovább kuszott. Az őr megint rászólt, de erre már a gyanus alak megijedt és végre válaszolt:

— *Caillaux* pénzügyminiszter vagyok.

— Miniszter? — kétekedett az őr — Ezt akármilyen csirkefogó mondhatja.

Galléron ragadta a gyanus urat, aki egyszerűen kiáltozni kezdett. A kiabálásra elősietett a pénzügyminisztérium házmestere és nagynehezen kiszabadította a csávába került urat. Mert a gyanus ur csakugyan a pénzügyminiszter volt, aki ott lakik a palotában. Egy barátjához akart menni vacsorára, de csak a rácsos kapu előtt vette észte, hogy nincs nála a kapuklucs. Nem akart érte visszamenni és mivel különben fiatal, ruganyos ember, egyszerűen át akart mászni a kerítésen.

— **Katonai tanácskozások Temesvárott.** A 7-ik hadtest összes tábornokai és vezérkari tisztjei tegnap tanácskozásra gyűltek össze Temesvárott. — E tanácskozások *Schweitzer* Lajos lovag tábornokszernagy, hadtestparancsnok elnöklése alatt tegnap értek véget. — Tegnap az idegen tiszték tiszteletére lakoma volt a „Koronaherceg”-szálloda külön éttermében, melyen a helyőrség összes tábornokai és csaknem az összes törzs- és főtisztjei részt vettek. Az idegen tiszték közöttük az aradiak is ma elhagyták Temesvárt.

— **Triestli magyar önkéntesek balesete.** *Triestből* táviratozzák, hogy ma a második vadászezrednek gyakorlatozás közben egy rozoga kőfalat kellett megostromolnia. Az ostrom folytán a fal bedőlt és kilenc katonát maga alá temetett. A megsebesültek között van két magyar önkéntes is, az egyik *Kerekes* Imre, kinek mindkét lába és *Weisz* Emil, kinek jobb karja tört el.

— **Adalékok Sándor szerb király jellemzésére.** Egy volt szerb udvari méltóság beszéli el Sándor király jellemzésére a következő részleteket: 1898. április havában, amikor a liberális ellenzék és annak lapja, a *Novosti*, erős támadásokat intézett az udvar ellen, Sándor királyt a többi közt Nerohoz hasonlítva. A király elégtételt követelt minisztériumától, a *Novosti* szerkesztőjének, *Belin*-nek elfogatását, vagy legalább is egy elmegyógyintézetbe való becsukását kívánva. A miniszterek visszaretentek az ilyen rendszabálytól, amire Sándor király nagy izgatottan kijelentette, hogy maga fog magának elégtételt szerezni. Ez azután úgy történt meg, hogy másnap egy pár ember nyílt utcán félholtá verte a szerencsétlen szerkesztőt, anélkül, hogy csak egy rendőri közeg is mutatkozott volna. Ez időpontban különben egyre abban tetszelgett magának a király, hogy a liberálisokat mindig és mindenkor bántotta, szidta, a radikálisokat pedig kegyeivel elárasztotta. Egy utazása alatt mindenütt elrendelte *Risztics* képeinek elégtétését; egy küldöttségnek, amelyet liberális ember vezetett, hátat fordított, egy radikálisnak ismert kerületben pedig minden parasztot föl akart rendezni. Ingatag jelleméről tanuskodnak különben ezek az adatok: 1893-ban, amint láttuk, vad radikális volt; 1894-ben visszahívtá az apját és kinevezte a szabadelvű *Simics*-kormányt; 1895-ben elkergette az apját, visszahívtá az anyját, aki előtt apját ugyancsak

befekettette. Különben ekkor ismerkedett meg a mostani feleségével is, aki abban az időben *Natalia* királyné szolgálatában állott. 1896. decemberében újra kinevezte *Simics*-et, látszólag békét kötött a radikálisokkal, de közben egyre konspirált az apjával, akivel Budapesten találkozott is. E találkozás következménye lehetett, hogy 1897-ben elkergette *Simics*-et is, meg az anyját is és visszahozta *Milánt*. Egyuttal dr. *Wladan* Györgyevicsot bízta meg egy antiradikális kormány megalapításával. Sándor király különben a megelégedés óráiban 10.000—30.000 dinárnyi külön tiszteletdíjakban szokta volt „hű” minisztereit részesíteni.

— **Szerencsétlenség a Tiszán.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapelőtt a Tiszán. A Tiszán átvezető hajóhid köti össze a torontálmegyei Török-Kanizsát a bácsmegyei Magyar-Kanizsával. A hajóhid beállítását az idén még később akarták megkezdeni, de a zentai hid leszakadása miatt azonnal hozzáláttak a hid beállításához, hogy a Torontál és Bácska közötti forgalmat ezen a hidon közvetítsék. — Lázás tevékenységgel tegnapelőtt a hid összeállításához fogtak, melyen 25—30 ember dolgozott, egyrésze a hid tetején, más része pedig csolnakokban. *Bodor* Ádám, *Sütő* András, *Fülöp* Mihály és *Koncsék* Imre munkások egy csolnakban állva, igazgatták helyre a felvonatott hajókat, miközben a télen elrozsdásodott lánc elszakadt. A megszabadult hajót egyszerre elkapta az ár s a hajó mögött dolgozott *Bodort* és társait a csolnakukkal együtt felborította. A négy ember a vízbe esett s a felborult csolnakot az uszóhajó maga előtt toltá. A négy ember közül csak *Koncsék* Imre került a víz szírére, a többiek a vízbe fulltak.

— **Henrik herceg bebiztosítása.** *Henrik* herceget, amíg Amerikában időzött, ugyancsak gondosan őrizte a new-yorki rendőrség, de hogy kivüle a herceg épségére még mások is vigyázzanak, ahhoz a módhoz folyamodott, hogy *Henrik* porosz herceget egy csomó biztosító társaságnál bebiztosította. sszesen 22 és fél millió koronára volt bebiztosítva a herceg és elképzelhető, hogy a biztosító társaságok is ugyancsak elkövettek mindent a herceg épségének a megóvására és nagy számú emberrel őriztették lépteit, nehogy a nagy summákat ki kelljen fizetniök.

— **A fegyenc titka.** Szegeden a Rókus városrészben napok óta izgaloml. an tartja a lakoságot egy rejtélyes eset. Azt beszélik ugyanis hogy egy több rendbeli lopás és csalásért öt évi fegyházbüntetésre elítélt fegyencnek, *Zónai* Jánosnak a házában sok pénz volt elrejtve, mit egy titokzatos ember a napokban magával vitt. A mende-monda végre arra bírta a rendőrséget, hogy utána nézzen ennek a titokzatos dolognak. *Bende* Antal alkapitány el is ment *Zónai* Jánosnak a Párisi köruton levő házába, hol özvegy *Böre* Józsefné, ki most a fegyenc házáat bérlí, a következő vallomást tette:

— Még február végén negyven év körül, kis termetű zömök ember kereste fel. Ez az ismeretlen nagy titokban előadta, hogy ötlet *Zónai* küldötte, kivel a váci fegyházban együtt szenvedett s a ki azzal bízta meg, hogy a házában elrejtett tizenkétezer koronát vegye magához és őrizze meg. *Zónai* ugyanis a börtönben folytonosan azon aggódik, hogy a város kisajátítja s leromboltatja házát és akkor az ő tizenkétezer koronája ki tudja kinek a kezére kerül. A bérlők erre az előadásra megcsóváltak ugyan fejüket, de mégis alkalmat adtak a titokzatos embernek, hogy kikutassa azt a szobát, melyet *Zónai* megjelölt. Az idegen erre bezárkózott a szobába. Egész nap keményen dolgozott s több helyen kibontotta a szoba falát. Estefelé azonban nagy fáradtan, állítólag azzal állított be *Böréné*-hez, hogy nem talált semmit es elment a nélkül, hogy azóta visszatért volna.

A rendőrség ennek a vallomásnak az alap-

ján tegnap sürgönyileg megkereste a váci fegyház igazgatóját, hogy hallgassa ki Zónait, mit tud a tizenkétezer korona befalazott pénzről. Nagy a valószínűsége ugyanis annak, hogy Zónai az esztendő hosszú során elrablott pénzeket csakugyan befalazta és titkát elárulva, alkalmat adott fegyenc társának arra, hogy a rablott kincset elemelje.

— A kivándorlási kongresszus és a délvidek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a kivándorlás okainak kipuhatolására megindított akció hatalmas arányokat ölt. A kivándorlási kongresszusok előkészületei erősen folynak országsszerte, törvényhozások, társadalmi testületek kiküldik megbízottaikat, az adatokat nagy buzgalommal gyűjtik. Megindult az előkészítés munkája a központban is. Budapesten a Köztelek palotájában gyors egymásutánban fognak tanácskozni az egyes régiók vezérferfiái, hogy a teendőket megbeszéljék. A délvideki kongresszus rendező-bizottsága április 10-ikén tartja alakuló ülését *Temesvároton*. Az ülésre az összes délvideki gazdasági egyesületek meghívotnak.

— A tolvaj. A tiencsini német tiszt kassinóban — mint egy német lap írja — elveszett az egyik asztalról 85 márka. A tolvaj nem lehetett más, mint valamelyik kínai szolgál. A kaszinó parancsnoka összehívta a személyzetet és tudtukra adta, hogy biztos tudomása van róla, hogy a tolvaj köztük van. Persze a szolgálk ártatlanságukat erősítették. A tiszt parancsnok ösmerve a kínaiak babonás természetét, azt mondta, hogy egy boszorkánymester le fogja leplezni a tolvajt. Erre az összes szolgálakat bevitték egy teljesen sötét szobába, a melynek közepén volt az asztal, honnan a pénz elveszett. A tiszt megparancsolta, hogy minden szolga menjen el az asztal mellett s a két kezét nyomja rá az asztal közepére. Mikor ez megtörtént, hirtelen világos lett a szobában, s a parancsnok odalépett az egyik szolgálhoz:

— Te vagy a tolvaj! . . .

A kínai halálapadtan, reszketve vallotta be bűnét, míg a többiek babonás rémülettel néztek egymásra. A parancsnok ugyanis titokban bekente az asztalt olajjal és korommal. Tudta, hogy a bűnös nem mer majd hozzányúlai. És tényleg mindenkinek fekete volt a keze, csak a tolvajé volt fehér. Elő is adta a pénzt hiánytalanul.

— Egy új kereseti mód. Ritka élelmességgel és furfanggal járta be és csalta végig az egész országot egy szélhámos házaspár, míg nem végre tegnap Temesvároton hurokra került. *Seres József* vándor komédiásról és bal kézzel való neijéről, *Kiss Terézről* van ugyanis szó, kik állandó és szakszerű pénzváltási módszerrel tartották fenn magukat és csaptak be boldog-boldogtalant. A csalást oly módon követték el, hogy az asszony bement valamely üzletbe, hol néhány fillérért bevásárolt, melyet bankópénzben fizetett. A kereskedő miután levonta az áruért járó néhány fillért, a bankóból visszaadott. Amde az asszony eközben kitűnő módszerrel elcsusztatott néhány koronát, melyet a kereskedőnek meg kellett térítenie. Tegnap is végigjárták ily módon a Gyár-város csaknem összes üzleteit, míg végre a rendőrséget figyelmeztették a dologra és a gyanús házaspárt letartóztatták. Erdekes, hogy megmozdításuk alkalmával az asszony *szájában* találtak két darab huszkoronás papírpénzt és egy értékes arany karikagyűrűt, azonkívül volt még a harisnyájában tizenhat ezüst forintosa. A vizsgálat befejezéseig egyelőre fogva tartják őket.

— A menekült honvéd. Beállit a főkapitányi hivatalba egy öreg negyvennyolcas honvéd valami ügyes-bajos dologban. A főkapitány meghallgatja az öreg panaszát s azután jegyzőkönyvbe akarja foglalni. Kikérdezi az őszhajú magyart:

— Hány éves?

— 76, kérem.

— Nős vagy özvegy?

— Menekült vagyok, kérem.

— Nem azt kérdelem, hogy menekült-e, hanem hogy van-e felesége vagy nincs?

— Mondom kérem, hogy menekült vagyok.
— Hát nem akar megérteni, azt mondja meg, van-e felesége?

— Hát kérem, volt, csak hogy 6 évi együttélés után elmenekültem tőle és már 30 éve élek egy másikkal. Mondom, hogy *menekült* vagyok.

— A makói sikkasztás. A makói közpénztári sikkasztás tette, *Simon Dániel*, mint lapunk megírta, börtönben ül. Most újabb részletek derültek ki a szennázó ügyben. A makói közpénztár hasznabéreinek ügyével, jobban mondva az ott elkövetett sikkasztásokkal a vármegye közigazgatási bizottsága a múlt hét szerdáján tartott ülésén foglalkozott. *Náczai Lajos* dr. alispán bejelentette, hogy a városi közpénztár vizsgálatánál olyannyira nyilvánvalóvá lett a sikkasztás, hogy az iratokat további eljárás céljából áttette a királyi ügyészséghez. A vizsgálatot *Szalay Dezső* megyei főszámvevő vezette a kihallgatási és bizonyítási eljárás során 49 esetben konstatait sikkasztást és 273 esetben szabálytalanságot, könyvelési hibát. *Winkler István* kir. ügyész, ki a közigazgatási bizottság ülésén jelen volt, az iratokat nyomban átvette s a bűnügyi vizsgálat megejtése végett kiadta *Magay Lajos*nak, a szegedi királyi törvényszék vizsgálóbírójának. A vizsgálóbíró a betérjesztett iratokból a könyvelési szabálytalanságokat egytől-egyig s a sikkasztást 41 esetben állapította meg. A letartóztatást a vizsgálóbíró meghagyása folytán *Kovács Ottó* alkapitány, *Borka István* rendőrbiztos és két városi rendőr teljesítették. A közpénztárnok vagyonára is el lett ezenkívül rendelve a bűnügyi zárlat. A vizsgálóbíró 6081 korona 30 fillér sikkasztást állapított meg s kimondta a bűnügyi zárlatot a volt közpénztárnok házára és mintegy két katasztrális hold szőlőföld termésére. A szőlőföld *Rónay Aladár* kis-zombori birtokos tulajdona, melyet minden egyes bérlő huszonöt évig díjtalanul használ, de köteles volt szőlővel beültetni. *Simon Dániel* földje is ilyen, csak a termés az övé, így magát a földet nem lehetett lefoglalni. *Nagy Sándor* dr. makói ügyvéd, a közpénztárnok védője a letartóztatás ellen nyomban fellebbezést jelentett be azon alapon, hogy a letartóztatásnak semmiféle törvényes indoka nincs. Először azért, mert a közpénztárnok a vizsgálatot már meg nem hiúsíthatja, másodszor azért, mert szökésről szó sem lehet. *Simon Dániel* a vizsgálat megindítása óta százszor is odébb állhatott volna.

— A pap és tanító. Gros román községben véres esetnek volt szemtanúja a község lakossága. *Glozsu Nikoláj* román tanító és *Krecsuneszku Avram* román lelkész régóta ellenséges viszonyban éltek egymással, a mire állítólag az szolgáltatott okot, hogy a tanító felesége szerelmi viszonyt folytatott a pappal, a ki özvegy ember volt. *Glozsu* a miatt el is vált a feleségétől, aki azóta a szüleinél tartózkodik. A tanító s pap évek óta foglalkoztatják az egyházi hatóságokat felfelmentésükkel s a sok kölcsönös viaskodásnak az lett a következménye, hogy *Glozsu* tanítót nyugdíjazták, a mit e napokban adtak tudomására. A tanítót ez végkép elkésztette és mert tudta, hogy mindennek a pap az okozója, bosszút forralt ellene. Meg is izente *Krecsuneszku*nak, hogy mielőtt az iskolából távozik leszámol majd vele, a ki az egész életének megrontója volt. Tegnapelőtt délután *Krecsuneszku* az iskola előtt haladt el, a hol a tanító is lakik. *Glozsu*, a mint meglátta a papot egy doronggal kirohant az utcára és hátulról fejbe ütötte *Krecsuneszku*-t, a ki azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem megragadta a tanítót és kicsavarta kezéből a dorongot. *Glozsu* ekkor kést rántott elő s ezzel támadt a papra, a ki a doronggal védekezett támadója ellen, mire azonban ártalmatlanná tudta tenni *Glozsu*-t, ez több szurást ejtett rajta, a sok vérvesztés miatt összeesett, de előbb egy hatalmas csapással leterítette a támadóját is. A lármára kifutott emberek *nevetve* nézték a véres küzdelmet. Csak akkor léptek közbe, a mikor már mind a kettő a földön hevert s elszállították.

ták őket a lakásukra. Mind a két ellenfél állapota veszélyes.

— Az orosz sajtó jubileuma. Jövőre lesz kétszáz esztendeje annak, hogy Oroszországban az első ujság megjelent. Az orosz sajtó, amely nyire teheti, díszesen kívánja megünnepelni a maga kétszázévesztendő jubileumát. A jubiláris ünnep előkészítése kissé nyoma ott kedvben indul, mert éppen a minapában történt, hogy Szerbiába s árműzték egy előkelő pétervári lap szerkesztőjét, *Amfiteotrovot*, „Ormanov” című tárcája miatt, amelyet a cárra sértőnek találtak. A jubileumot azonban a kormány megengedte a moszkvai bibliografus egyesületnek, hogy jubileumi bizottságot válasszon, amely az ünnepség programját elkészítse és jóváhagyás végett hozzá felterjessze. A terv az, hogy a moszkvai egyetemen ünnepi ülést tartanak és hírlapkiállítást rendeznek. Megengedte az orosz kormány azt is, hogy gyűjtést indítsanak egy ujságírók menedékházára, amelyben munkára képtelenné vált és elagottt magános, szegény ujságírók kapnának holtig való ellátást. Ennek a javára megy a rendezendő ünnepségek minden jövedelme is. A sajtószabadság kimondása azonban nem lesz benne a jubiláris programban. Ennyire még az orosz sajtó kétszáz esztendő alatt nem vitte.

— Egy krajcáros napilap Bécsben. Nagy esemény elé néz a császárváros. E hónap utolsó hetében *Neue Zeitung* címen egy krajcáros napilap indul meg. Ez az első krajcáros ujság Bécsben, mert az utcai elárúsítás tilalma miatt nem akadt még vállalkozó, ki a tőzsdei elárúsításra az olcsó előfizetési arra merje alapítani ujságát. Ez a lap félmillió alaptőkével indul meg, naponta kétszer fog megjelenni a *Neue Freie Presse* formátumában, nyolc oldalnyi terjedelemmel. Különben Ausztriában most erősen dolgoznak azon, hogy a kolportázs-tilalom végére megszűnjön. A cseh képviselők legutóbb közös memorandumot nyújtottak be a képviselőházhoz ebben a dologban.

— Deputációzás az utolsó órában. A Szeged-nagyvárad vasúti összeköttetés célszerűtlensége miatt az utóbbi időkben oly nagyon megsokasodtak a panaszok törvényhatóságok, hogy *Lukács György* dr. békésmegyei főispán határozott lépésre hívta fel az alföldi megyéket és városokat. Mint tudvalevő, Csongrád, Békés-Biharmegye, továbbá Arad, Szeged, Hódmező-Vásárhely, Szentes és Nagyvárad egyesült küldöttsége március 8-án tisztelt Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél. Sem *Lukács György* főispán, sem a küldöttség nem tudta, hogy Hegedüs azon a napon funkcionált utoljára, mint miniszter, mert a másnapról kelt királyi kézirat már Hegedüs felmentését jelentette. Ugyanekkor, a mikor az alföldi küldöttség tiszteltgéséről irtak a fővárosi ujságok, a nyilvánosság is értesült Hegedüs Sándor távozásáról. Egy nappal később pedig már *Horánszky* volt a kereskedelmi miniszter. Eszerint az egész deputációzás kárba veszett. Mert vajjon kötelezi-e *Horánszky* elődjének azon ígérete, hogy a Szeged-nagyvárad vasut közlekedés ügyét tanulmányozni és javítani fogja. Mi marad ityképp hátra? A nagy küldöttséget ismét össze kell hívni *Lukács György* főispánnak, hogy az új miniszter elé terjeszszék a kérelmet. Bár hiszen bizonyos, hogy *Horánszky* is a legőszintébb jóakarattal ismétli meg Hegedüs Sándor ígéretét. A deputációzással pedig jó lesz sietni, mert alig csalódunk, ha azt mondjuk, hogy néhány hét múlva már nehezen győzi a miniszter a küldöttségek fogadását és az ígéreket.

— Az alvó leány. Két év előtt soká be-széltek Németországban egy tartósan álomba merült leánykáról. *Hülswellerben Krämer* nevű bányász tizenháromeves gyermeke egy teljes évig aludt. Ebredése után beszéltették a merzigi tébolydában, ahol ujjalag hat hónapig volt álomban. A kis leány száját alvás alatt nem lehetett kinyitni és orrán keresztül mesterségesen táplálták. Négy hónapja a *Krämer*-leány fölébredt, de emlékezőtehetségét teljesen elvesztette. Tehát továbbra is ott tartották a tébolydában. Az orvos eltávolította azóta a tartós alvás alatt a fogakra nőtt húst, hogy a leány táplálkozhassék. Két hónapja a gyermek

emlékezőtehetsége kezd visszatérni, úgy, hogy most gyógyultan elbocsátották.

— **Apróságok Henrik herceg amerikai útjából.** Annak a disztrakciónak, melyet Boston városa Henrik herceg tiszteletére rendezett, igen fényes és előkelő jellege volt. Mint más hasonló alkalmakkor virágözön, főleg rózsá diszította a termet. Az ételek tekintetében pedig nem francia, hanem teljesen amerikai íz és sorrend volt irányadó. Hogy osztrigával és pedig ez esetben az ugynevezett blue pointsel kezelték, azon nem csodálkozhatunk oly országban, hol az osztriga mindenki számára hozzáférhető eledel úgy, hogy egyes vendéglők étlapja nem egyéb, mint a különböző osztriga fajták felsorolása. Következett teknősbéka leves, azután az u. n. terrapinnak nevezett kis teknősbékból készült ragout, melyet itt mint különösen kapós csemegét hihetetlenül drágán fizetnek, de az európai gyomor aligha veszi be, végül még néhány népszerű étel. Utána mint frissítőital jeges puncs jött, amit a sült hus felék felszolgálása követett. Noha a verbeli amerikai rendes asztali itala jegesvíz vagy tej, a vendégek tiszteletére kivételesen a legfinomabb francia, (burgundi és champagne-i) német (johannesbergi) és spanyol borokat ivott a diszes társaság. A jeges-puncshoz a lakoma közepén szivarkákat osztogattak és a kávéhoz a szivart úgy mellékeltek, hogy a kétszáz vendég mindegyikének a legválogatottabb szivarokkal telt és Boston városa címerével díszített finom bőr-árcával kedveskedtek. A banketten résztvevők közül többen német, olasz, vagy más európai rendjelt viseltek. Tudvalevő, hogy hivatalnokok, katonatisztek, sőt a törvényhozás tagjai nem fogadhatnak el a nem amerikai külföldtől kitüntetést. Ez a korlátozás magánegyenekro természetesen nem vonatkozik, akik a demokrácia földjén rendszalagjaikat talán ritkábban viselik, de azért ezekre nem kevésbé büszkék, mint az átlagos európai embertárs. Mint egy lap tudósító, akinek leírásából ezeket átveszük, megjegyzi, a lakomán elhangzott beszédek a legeredetibbek voltak, azok között, melyeket valaha amerikai földön hallott. Kitűnt e tekintetben a porgármester, a kormányzó és különösen a humoros érrel megáldott Long tengerészeti miniszter, a ki különben bostoni születésű, hatásos beszéde. Kivilágik mindezekből hogy a mult hetek lelkes hangulata nem szalmaláng, hanem kiinduló pontja Nemország és Amerika tartós és benső barátságának. Az elnököt, a német császárt és Henrik herceget felköszöntő beszédek nem frázis özőnben modták el, hanem egy szónok gyors egymásutánban éltete őket Minthogy pedig a lakoma után a késő éjjeli órákban Mr. Montgomer Learsanál, egy legalább negyven millió dollár vagyon boldog tulajdonosánál és művészeczenánál egy kis falatozás következett volna, az öltözőkben és személyfelvonókban kedélyes kis amerikai tolongás támadt. S bár az amerikai boltokban és oly helyeken, hol minékünk nem szokásunk, fentarthatja kalapját, az ottanni illendőségnek hódol, hogy süvegét leveszi és kezében tartja mihelyt egy hölgy is a felvonóban az urak közé kerül.

— **Cipők a husvéti ünnepekre** legnagyobb választékban és mennyiségben érkeztek Porter Vilmos Nagy Aruházába, a Szabadságtérre. Ezen cipők kiváló minőség és elegancia által tűnnek ki, egytől-egyig kézi gyártmány. Anyaguk kifogástalan, minden cipő, mielőtt raktárra kerül, gondosan felül lesz vizsgálva. A cipők formája is rendkívül tartós! Írásbeli rendelések a vidékre legnagyobb gondtal teljesíttetnek. Minden vásárlásnál fénykép-bon lesz kiállítva.

— **T. Üzletfeleink szíves tudomására** hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Arverés a vasuton.** A kézbesíthetetlen és feles küldemények (varrógép, gépolaj, könyvek, nyomtatványok és használt kosarak) 1902. március hó 26-án d. e. 9 órakor nyilvános árverés után Aradon a teherkiadási raktár helyiségében eladásra kerülnek.

Tavaszi divat-ujdonságok.

— A „Pérfi divat”-ból. —

Arad, március 21.

A tarka ingek folyton terjedő divatja felszínre hozta az egyszerű nyakkendőt. A számtalan színnel ékeskedő ingen csak szolid színű nyakkendő foglalhat helyet, mert ritka véletlen az, hogy az ing színeivel összhangzó árnyalatú

nyakkendőt találhatunk. Ne méltóztassék azért binni, hogy a színes nyakkendő lejártá magát, mert fehér inghez még mindig divatos a sok színű nyakkendő. Tarka inghez azonban a fekete és sötétkek alapu, fehér mintákkal és pettyekkel behintett foulard nyakkendő vagy Echarpe a legelegánsabb. Ez főképp a hosszúra köthető formára vonatkozik, mert csokor nyakkendők lehetnek tarkák is, csak riktók ne legyenek.

A rendes „slipsz” nyakkendők mellett ez idén egy francia ujdonság, az u. n. „Loubet” lép előtérbe. Ezen laza szövésű, igen könnyű selyem nyakkendő, meglehetősen széles, gyönyörű csokorra köthető, — melynek még azon jó tulajdonsága is van, hogy ha egyszer megkötöttet, változtatlanul megtartja formáját. Megjelentek ismét az annyira kedvelt mosónyakkendők is szebbnél-szebb új színekben. Eddigi előnyükhöz ez idén még az is járul, hogy selyemfényűk van, mely fényt a mosás után is megtartják.

A szürke alapu fehér csikos szövetek számtalan variációban láthatók és bár a barna ruhák, ezidén előreláthatólag nagyobb tért hódítanak, a szürke csikos viselet mindenestire tulsúlyban lesz és uralni fogja a helyzetet. Mellette szép jövő vár az u. n. „Black and White” szövetekre, melyek a tavaszi ujdonságok között vezető szerepekre jutnak. Mindezen szövetek zakó öltözetekre valók. Az új tavaszi zakó egysoros. Magas mellő kihajtásaitól lefelé egyenes esésű és alsórésze kis legömbölyítéssel végződik. Viselik ezt az öltözetet kétsoros fehér vagy világos színes mellénnyel is, a mi igen kedvezően élénkíti ezt az elegáns tavaszi ruhát. Határozott ujdonságot képez azon változtatás, hogy a kabátot két ferdén bevágott külső mellzéssel van és az, hogy a lebbentyűkkel ellátott alsó zsebek szintén ferdén vannak elhelyezve. A magas áthajtott „New-Century” gallér és a gyönyörű formájú világosszürke nemezkalap (fekete szalaggal) igen jól illik az új tavaszi zakó öltözethez.

Az említett divatszövetekből készült ruhákon kívül ezidén gyakrabban fogunk találkozni az egysoros sötétkek zakó öltözetrel, — melynél egyhamar nem találunk hálásabb és szívesebb viseletet, föltéve, hogy az valódi angol, szintartó „serege”-ből, félig nyírott cheviot karnyamból, vagy laza piké szövésű szövetből készült. Ezen ruha fehér, egy, vagy kétsoros mellénnyel, hosszúra kötött sötétszínű nyakkendővel és szürke, puha kalappal ideális eleganciát nyújt viselőjének.

A zsaket formája keveset változott s ha találunk rajta megemlíteni valót, az csak az aljakkal teltebb és a mellő kihajtásnak mélyebb szabására vonatkozhatik. Ezen ruhához is a kétsoros színes, vagy fehér magas mellény divatos, épp úgy, mint a jóval meghosszabbított alju redingothoz. Tavaszi viseletre igen divatos a szürke himalayaszővetből készült zsaket. A zsakethez és redingothoz szürke csikos nadrág illik legjobban. A nadrág szűk. Egyenes esésű és a láblejt felett kissé megtörik.

Egyik tavaszi ruhán sem fedezhetünk föl oly feltűnő ujdonságot, mint a felöltőn és bátran hozzáfűzhetjük, hogy az új tavaszi felöltő formája valóban elragadó szép. Már a valamikor annyira kedvelt sötétszürke felöltődivat fölújítása szerencsésnek mondható. Az új felöltő sötétszürke „Himalaya” vagy „cheviot” szövetből legelegánsabb. Mellő részét magasan zárulnak. A kabát színénél valamivel sötétebb bársonygallér e felöltő szépségét csak fokozza. Bélése fekete selyem.

Az új tavaszi sétabotok tulnyomólag pásztorbot módra hajlitott fogókkal bírnak és a természetes színű fényezett, valamint a bórutánzatra emlékeztető pácoltak ajánlhatók. Viselik ezen botokat szolid ezüstdíszítéssel is, melyek között főképpen a fekete fényezett sétapálcák finom ízlésre való kivitelük által tűnnek ki.

A tavaszi sportöltözetek között említésre méltó a bősabású, világos színű, rövid lovagló felöltő és az a csikos, vagy kockás flanelszövetből való célszerű sportöltöny, mely ügyes szabásánál és tetszetős formájánál fogva nemcsak sportcélokra (kerékpározásra, tenniszre, polara, stb.), de falusi iseleltre igen alkalmas. A tél folyamán több újságban olvashattunk arról a bársonnyal díszített felöltőről, melyet Edward király viselt.

A tavaszi automobile-ruhák puhá, vízhat-

lan, ugynevezett „Coruscus” szövetekből készülnek, melyek mindenestre jobb szőigála ot tehetnek, mint a még mindig általános használatban lévő bőrruhák.

NAPIREND.

Március 22. Szombat. Róm kath. naptár: Oktávián. — Protestáns naptár: Oktávián. — Izraelita naptár: Sabbat. Wajikra. — Görög-keleti naptár (március 9.): Szeb. vértanúk. — A nap kél 5 óra 44 perckor, nyugszik 5 óra 58 perckor. — A hold kél 4 óra 28 perckor, nyugszik 4 óra 35 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, száraz.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Március 22. Az aradi mérnök- és építész-egylet férfi-estélye (Kass-vendéglő). — Körállatorvosválasztás Sikló-Ottlakán.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A hivatalos tavasszal a kellemes, száraz meleg idő is beköszöntött.

A föld szikkad és gazdáink sürgősen hozzálatnak a mezei munkához.

Gyenge behozatal. Közepes vételkudv.

Mintegy 4—500 métermázsza buza és 300 métermázsza tengeri változatlan áron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékekben:

Buza I-ső minőségű 8 60—8 70.

Buza közép minőségű 8 40—8 50

Tengeri 4 70—4 75.

Rozs 6 60—6 70.

Arpa 5 30—5 40.

Zab 6 50—6 60.

Az irányzat változatlan.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 21.

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkudv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 13,000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás szép.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	9.15—9.16
Buza májusra	9.11—9.12
Buza októberre	8.16—8.17
Rozs áprilisra	7.37—7.38
Rozs októberre	6.72—6.73
Zab áprilisra	7.25—7.26
Zab októberre	6.—6.02
Tengeri májusra	5.18—5.19
Tengeri júliusra	5.31—5.32
Répe augusztusra	12.20—12.30

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	9.24—9.25
Buza májusra	9.19—9.20
Buza októberre	8.19—8.20
Rozs áprilisra	7.41—7.42
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	7.29—7.30
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.21—5.22
Tengeri júliusra	—
Répe augusztusra	12.25—12.35

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	694.25
Magyar hitelrészvény	710.50
Leszámlatolóbank részvény	445.—
Rima-Murányi vasmű részvény	500.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	676.—
Közuti vasut	639.—
Városi villamos vasut részvény	310.—

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelem.

— Március 21. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 98—99 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 106—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 102—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 100—2 fillérig.

Sertéselészám. Március 18. napján volt készlet 32,756 darab, március 19. napján főlhajtattott 868 darab, március 19. napján elszállítottott 332 darab, március hó 20. napján maradt készlet 32,292 darab. Üzlet: Változatlan.

S z e s z ü z l e t.

— Március 21. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított mész 12'90—13— korona mmásanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, március 21.

Magyar aranyárjádék 4%	119.85
Magyar koronárjádék 4%	97.55
Magyar arany 4 1/2 %	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.90
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.35
Magyar italmegváltási kötvény	100.65
Horvát szlavin földterhermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	205.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	166.—
Osztrák papírjádék	101.40
Osztrák járadék ezüst	101.25
Osztrák járadék arany	121.—
Koronárjádék	98.90
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1625.—
Magyar hitelbankrészvény	710.50
Osztrák hitelbankrészvény	695.25
Osztrák-magyar államvasút	676.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.11
Német birodalmi márka	117.30
London	240.15
Paris	95.47

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig sz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catulle Mendès.** [3]

(Folytatás.)

A szemtelenséggel határos vakmerőséggel többnyire ott tartott magának mindent megengedhetők, a ho éppen minden e' van tiltva; cynikus hidegvérrel ugyszólván lábbal tapodta az udvari etignete-t. Természetesen mindenki azt hitte, hogy a politika, a kabinet ármányok, fontos kérdések foglalkoztatják, holott a valóságban bohózos kalandok, merész adomák kitalálása vették elméjét igénybe. Egyszer a merseburgi vagy szász gothai trónörökösöknek tartott előadásokat a párisi Opera Bouffes coulissa titkaiól, vállalkozott őket valamely sörkocsmákkal. Lolotte nak vagy Ottiliának bemutatni, más-szor a szertartásos lakomák alkalmával ittassnak tette magát, noha málnalénél egyebet nem ivott, a szomszéd grófnének susogott a fülébe merész szavakat vagy ajánlatot tett neki, hogy a következő udvari bál alkalmával Schneider kisasszony costume-jében jelenjék meg, melyet az a Perichobe második felvonásában használ! Es különös, hogy egyszer sem dobatták ki a palotákból. Mindenki attól tartott, hogy a többi souverain neheztelését vonja magára, kiknek szintén kamarása volt, s a zavarból az által igyekeztek menekülni, hogy „eredeti ember” nek nevezték. Egyébiránt mulatságosnak is

találták, ő pedig oly biztosnak érezte magát vakmerőségeiben, hogy egy augusztusi reggelen bátorságot vőn magának, a fejedelmi parkban az uralkodó hercegnő abbakai alatt costume nélkül megfürödni.

Mindezek dacára Flédro-Schémyl herceget igen érdekes egyéniségnek tartották, sőt egy-némelyek — szerették is. Egy körülmény még is sokat ártott neki. Orosznak vallotta magát, ellenben mindenki tudta, hogy lengyel származású „Schémyl” cserkesz „Flédro” litván név. Ebben a zürzavarban volt valami kellemetlen. A herceg multjában sokan feltűntek abban, hogy hazáját elhagyta idegen nemzetiség kedvéért: bizonyos közönyösséget a haza martinjainak holttestei előtt és örömet a zsarnokok vétkeinek elkövetésével. Némelyek azt is észrevették, hogy mélyen hallgat — noha különben eléggé fecsegő volt — valahányszor Lengyelországról volt szó. Mások azonban szellemes, tudományosan képzett ember, szeretetreméltó vendég volt mindenütt, ki franciául néhány vigjátékot is írt, melyeket azonban soha nem adatott mások, mint koronás fők előtt.

III.

Másnap a királyné lakosztályába csupa c ipke és rózsaszín s lyembe öltözött, nem nagyon fiatal, de csinos és élénk, piros ajku és rózsás arcu, fekete szemű komorna vezette be, a ki hasonlított a mesebeli hercegnő tündér szobacicaíhoz, kik őt a szellemek kastélyába kísérik. S ez a komorna ezt meg is tette volt tényleg, csak hogy már megérkeztek régen. Az urnából királynő lett, a szobacica megmaradt komornának. Most már nem viselt többé olyan rövid szoknyákat, mint egykor, talán hogy el ne rémítse az uralkodónél néha megjelenő püspököket, de azt a titokzatos, hamiskás modort, mely azokat jellemzi, kik szerelmes levélkéket kapnak és adnak tovább, kiket lopva csókolnak meg a nyakon, erszényt csusztatva kezükbe, nem bírta levetkőzni magáról. Titokzatos hangon mondja tehát a hercegnék:

— U felsége rögtön megérkezik.

A herceg megtisztelve érezte magát; szűk folyosókon vezették keresztül melyek nagy termeket és a feltűrést látszottak kerülni. Regényesnek találta a helyzetet és Buckingham herceg jutott az eszébe, a ki ausztriai Anna előtt jelenik meg, hogy elkérje tőle azt a rózsát, melyet a megelőző estén hajában viselt.

Körütekintett Ha nem tudta volna, hogy a királynénél van, azt hitte volna, hogy valamelyik bájos, hatalmas és gazdag bukott angyal várja.

A szoba kissé nagy volt, nem annyira terem, mint inkább boudoir. Pfafondját kristály tiszta tükör képezte smaragd színű vizinövények ágaival befolyva; itt-ott sárga irisek és halvány nympha-virágok látszottak a mester-séges tapon, mely égboltozatul szolgált. A falak satin burkolata gazdag flandriai csipkével voltak festői redőbe szedve. A szegleteket pompás velencei kristálytükörök ékesítik, dus faragványu keretekkel, melyeken Arlequinek és Colominának kápráztattak a szemét. Az ajtó felett, melyekről gazdag csipke függönyök lógtak alá, keleti lámpák v itak elhelyezve finom arany csemetyücskékkel, melyek a legkisebb szellő által okozott fuvallatra is hallatták hangjukat. A régi, szeszélyes alaku sévresi inga óra ott trónolt a kanda ló ezer csecsebecskéje között, az apró felkötött szoknyájú virágos hajú pástornókra és a pohos hasu kilógo nyelvű chinai bábokra mosolyogva. Itt ott aranyozott lábu, halvány satin székek voltak némi rendtelenségben elhelyezve, köztük egy chais longue dagadozó párnákkal: szóval a mult fényűzése volt a jelen kényelmével egyesítve. Ez az ellentét a legelegánsabb összhangba folyt, s a finom párnák csipkéi, székek, tükörök és porcellánok mind valamely tündéres illatot lehelték ki magukból, mely a tulajdonosnő jelenlétére vallott. Az egész boudoir tele volt vig fecsegések, édes suttogások emlékével, azok a közel levő székek, melyeknek lábai egymással érintkeztek, azok a leesett párnák, melyek arra szolgálhattak, hogy valamely barátnő bizalmasan hajthassa fejcskáját uralkodónéja ölébe, álmodozva hallgatván pajkos suttogását. Mindnyájan észélni, árulkodni látszottak a herceg előtt. Végre az egyetlen ablak előtt egy vén diófa imázsámboly állott, rajta a nyitott evangéliummal, melynek régisége és egyszerűsége bi-

zonyították, hogy nihetőleg valamelyik fejedelemszöny szatorimából került ide Burgosból vagy Valladolidból.

Piciny lábuk okozta gyors léptek surlódása hallatszott a szőnyegeken.

— A királynő, gondola Flédro-Schémyl herceg büszkeségében.

De a mint az az ajtó felnyílt, alig bírta visszatartóztatni elégedetlen mozdulatát; — az érkező Soinoff grófné volt.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlet 150. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1902. évi március hó 22 én:

San-Toy.

Kinal dalljáték 3 felvonásban. Írták: Eduard Morton, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerette: Sidney Jones. Fordították: Makay Emil és Fay J. Bela.

SZEMÉLYEK:

A császár . . . Szabó L.	Tucker . . . Nemes S.
Sir George . . . Réti István.	Nau, rizzárús Szamosi L.
Bobbie, fia . . . Arkossy V.	Jung-Si . . . Garai Ilona.
Poppie, leánya Mányai A.	Hu-Ju . . . Billik Emma.
Dudley . . . Haidt Margit.	Miss Priti . . . Borsodi E.
Jen-Ho . . . Giréth K.	Angol hölgy . . . Kalocsa R.
San-Toy . . . Felhő R. zsi.	Fu-Hop . . . Boda Ferenc.
Csu-Li . . . Polgár S.	Vun-Lung . . . Tolnaié.

Kezdete este 7 órakor.

NYILTÉR.*

Pécseli Sándor máv. főkalauz és neje szül. Ems't Mária a maguk, úgy gyermekeik: Mariska, Rozika, Sarolta és Béla, valamint számos más rokon és jóbarát nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják forron szeretett és felejtethetetlen jó fiuk, illetőleg testvér, keresztfiuk és rokonuk:

PÉCSELI SÁNDOR,

aradi állami főreáliskolai VII. osztályu tanuló,ak,

folyó évi március hó 21-én d. e. 9 órakor, életének 17-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult drága halott földi maradványai március hó 23-án d. u. 3 órakor iognak Dezső utca 1. b) számú házban a róm. katb. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírhelyen örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise áldozat a boldogult lelküldvéért folyó évi március 24-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák templomában az ezek Urának bemutatni.

Áldás és béke lengjen a korán elhunyt drága halott hamvai felett!

Arad, 1902. március hó 21 én.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít.
Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legújabbban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánt megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.

Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgöres, gyomorlajás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacskok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégl használata elegendő. — Egy tégl ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolítja májfoltot, szeplőt, pattanásokat, bőrrákákat és az arcnak bájt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégl 1 korona. — Nagy tégl 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajesseptia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁLa „Megváltó”-hoz czimzett gyógyszerárán **M.-Radnai**, és az ország minden nagyobb gyógyszerárán. — Gyógyszerek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszerár kereskedőknél.**Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő**helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőt**Dr. HECHT**

gyógyintézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

400

Felülmul minden eddig létezőt

Sultán Rum,

(alcoch. sacch. t. hg.)

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitűnő hatású szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csúszos bajok ellen a

Kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

744—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. járásbíró-ág, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Friedmann Adolf rékási lakos végrehajtónak, özv. Macsán Mitruné szül. Vid Floricza és Kapra Juon, mindketten mint az általok képviselt kiskoru Macsán Tódor, Nika, Péter, Ilie, Lázár, Jelicza és Mitru törvényes gyámjai szemlaki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 200 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró-ág területén lévő, Szemlak községben fekvő, a szemlaki 564. sz. tjkvben A. I. 1. és 6. sorsz. a. ingatlanokra az árverést 1068. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi május hó 3. napján délelőtti 10 órakor Szemlak község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 106 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró-ág, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi február hó 12-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. albiro.

554

Uri-, fiu- és gyermekruha raktár:

Kassovitz Fülöp

Arad, Andrassy-tér 9. sz.

Igen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy **Lux Mór** urat üzletem további vezetésétől felmentettem és annak további vezetésével

REICH SAMU urat

biztam meg, ki üzletemet modern alapokon, a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja azt vezetni. Ezen ügyes, szakképzett kereskedő iparkodni fog az igen tisztelt vevők legmesszebb menő kívánságainak is lehetőleg eleget tenni.

Különösen felhívjuk szíves figyelmüket

belföldi, továbbá valódi francia és angol szöveteinkre,

melyekből óriási raktárt tartunk. Nemkülönbben ajánlok mérték utáni megrendelésre **CIVIL ruhákat**, valamint **KATONAI és HIVATALNOKI** egyenruhákat, a legjutányosabb áron.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Arad, Andrassy-tér 9.

Hivatkozva fenti hirdetésre, bátorodom a t. c. közönséget tömeges látogatásra felkérni és reményilem, hogy méltányos áraink és előzékeny eljárásunk által a teljes bizalmat kiérdemelni fogom.

531

Tisztelettel

REICH SAMU.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesztéseket a kiadóhivatali Ad. leve-
beni kérdésekhez a válasza való bi-
lyeg mellékelendő. Telefon ortsátszám
nem ad a kiadóhivatal.

6 tizedesmérleg

1000, 750, 500, 250, 200, 150 és 100
kg. 2 marhamérleg á 1100 kg. 2
járomű-hidmérleg á 4100 kg., egé-
szén ujak, kettős haláleset miatt
és az üzlet felhagyása folytán je-
lentékeny engedménnyel azonnal
eladó, Sofie Hemmer, magánzó I.
Schönlaterngasse, No. 4., im Hofe,
Thür 1. Wien. 2028

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hi-
telesített bizonyít-
vány igazolja a biztos ered-
ményt köhögés, rekedtség
vagy katarus és elnyálka-
sodás ellen. Minden egyéb
szert kérünk vis-zautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Berger Gyula gyógy-
szertárban a Szt. Erzsébethez,
Arad, Erzsébet-város, Gutori Föl-
des Kelemen és Khudy József a
Szűz Máriához címzett gyógy-
szertárban Aradon. 1778

Szöllőkaró!

7 láb hosszú, tökéletes száraz
tisza tölgyfa, fatelepemen

Kossuth-utca sarkán

otemető előtt

megtekinthető s nálam bármely
vasuti állomásra rendelhető.

69. TELEFON 69.

Aufricht Miksa.

Sakás Ötvös-utca 15. sz.

Mairovitz Emil

márvány gyára és mészpar te-
lepe

Borossebesen.

Van szerencsém a t. közönség
és építész urak figyelmét fel-
hívni ötven különböző színű
menyházai márványból készült
műtárgyaimra és mészpartele-
pemre. Elfogadok a legmoder-
nebb kivite'ü oszlopcsarnokok,
lépcsőházak, bárminemű disz-
oszlopok készítését, eredeti raj-
zok szerint, a legjutányosabb
árak mellett. 522

Nagy sirköraktár

olcsóbb mint bárhol;
felírás, felállítás saját árban.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltósági esanádi püspökség javadalmához tartozó
és Makó város főterén fekvő nagy forgalommal bíró „Korona”
szálló a nagyméltósági vallás és közoktatási minisztérium en-
gedélyezése folytán a mai jövedelem alapján megállapított
150.000 korona becsértékben a makói uradalom tisztartósága
által saját helyiségében becsáron felül a legtöbbet ígérőnek
árverés útján el fog adatni.

Az árverés határnapja 1902. május hó 1-ső napjának délelőtti
11 órára tüzetik ki.

Árverelni kívánók a becsértéknek 10% megfelelő értéket
készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban bánatpénzül
tartoznak letenni.

Felvilágosítást és a feltételeket a tisztartóság megadja,
kiváratra megküldi.

Makó, 1902. márczius hó 18-án.

562

Az uradalmi tisztartóság.

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csusz, derékfájás.

csipőfájás, hátbaj,

mellbaj, köhögés.

minden meghűlés ellen.

Óvakodjunk csekélyebb értékű utánszaktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós
Árpád gyógyszer-tára az „Isteni Gondvise-
lés”-hez és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-
tárban Szabadság-ter. 1804

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” kor-
pa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van össze-
állítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, iga-
zolja egy budapesti kir. kor. törvényszéki hites vegyész, valamint
a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa
képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép
fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a
fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett
használat, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr.
Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-ter 18. Salacz-utcai rész.

Eladó

egy történelmi

olaj-festmény,

amelyen Mátyás királytól Káz-
mér lengyel király, Boroszló-
ban 1474. évben békét kér.

Megtekinthető Salacz-utca
1. szám, Lőcs-féle ház egyik
kirakatában.

Értekezni lehet a kiadóhiva-
talban. 558

Boros Béni-ter és Nádor-utca

sarkán levő

Schreyer-féle

telkek

házhelyenkint

szabad kézből eladók.

A felosztási terv megtekiüt-
hető és a feltételek megtudha-
tók Dr. Szende Tivadar ügyvéd
irodájában, Szabadság-ter 12.
szám. 505

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

42

ARAD, TEMPLOM-UTCA,
Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Szálloda bérbeadás!

Makón

a Nemzeti Szálloda

több évre

azonnal, vagy május hó 1-től

bérbe adatik.

Bővebb felvilágosítást nyújt
alólirott szállodás és a Makói
ipar és kereskedelmi bank, mint
háztulajdonos.

Dániel Ignác,
szállodás.

565